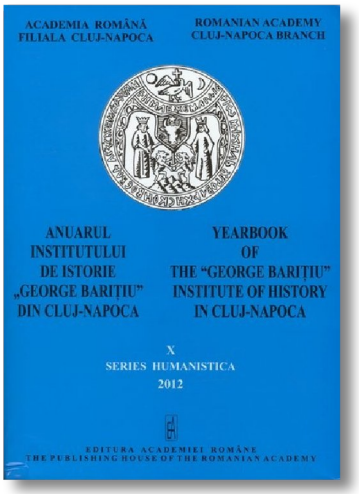

ISSN 1584-4404

Yearbook of the George Barițiu History Institute of Cluj-Napoca
Series *Humanistica*

humanistica.ro

Ancheta sociologică „Roșia-Poieni" (Notă introductivă de Mihai Pascaru; text îngrijit și rezumat de Andrei Negru)

Ion Aluaș

How to cite this article:
Aluaș, Ion (2012) *Ancheta sociologică „Roșia-Poieni" (Notă introductivă de Mihai Pascaru; text îngrijit și rezumat de Andrei Negru)*, Yearbook of the George Barițiu History Institute of Cluj-Napoca, Series Humanistica, Vol. 10, pp. 345–404. DOI: 10.5281/zenodo.22966234

© 2012: The Publishing House of the Romanian Academy.
Humanistica Yearbook is published online since 2003.
Submit your article to Humanistica Yearbook: secretariat.dcsu@acad-cj.ro

ANCHETA SOCIOLOGICĂ „ROŞIA-POIENI”[1]

Ion Aluaş

Introductory Note[2]. *The sociologist Ion Aluaş was born on 7th November 1927 in Gârbou,*

[1] Text *selectat* (din lucrarea autorului, tehnoredactată de Mihai Pascaru după un exemplar dactilografiat al manuscrisului, exemplar aflat în posesia acestuia) şi *prelucrat* de Andrei Negru.

[2] **Notă introductivă**. Sociologul Ion Aluaş s-a născut la 7 noiembrie 1927 în comuna Gârbou, judeţul Sălaj, şi a murit la 26 februarie 1994 în Cluj-Napoca. A urmat Liceul catolic din Cluj, pe care l-a absolvit în anul 1947. Cursurile universitare le-a făcut la Facultăţile de Filosofie de la Universităţile din Cluj şi Bucureşti, luându-şi licenţa în anul 1953. Şi-a început activitatea didactică universitară ca asistent la Facultatea de Filosofie din Bucureşti, continând la Universitatea Clujeană, unde în 1967 a devenit conferenţiar de istoria sociologiei şi sociologie rurală, discipline nou introduse în învăţământul superior.

Ceea ce a rămas mai ales în spiritul discipolilor şi studenţilor profesorului Ion Aluaş este capacitatea sa organizatorică deosebită în ceea ce priveşte cercetările de teren. Dintre aceste cercetări, prezentăm în numărul de faţă al publicaţiei noastre pe cele realizate în Munţii Apuseni în anii deceniului opt. În acei ani, când se pregătea implementarea Combinatului Minier al Cuprului Roşia Poieni (CMCRP), o echipă de sociologi clujeni, condusă de Ion Aluaş, a realizat o serie de cercetări de teren menite să contribuie, între altele, şi la o mai bună cunoaştere a opţiunilor rezidenţiale şi profesionale ale locuitorilor zonei ce urma să fie afectată.

Raportul de cercetare, păstrat de Mihai Pascaru sub formă de manuscris[3], este precedat de o sinteză – *Dezvoltarea economică şi redistribuirea spaţială a populaţiei*, în care se specifică faptul că este vorba de un studiu pe bază de contract cu Institutul de Proiectări Cluj, institut implicat în acea perioadă în marile proiecte industriale din Transilvania. Conţinutul raportului este structurat pe mai multe capitole. Un prim capitol este intitulat *Specificări teoretice şi metodologice*. Capitolul al doilea are în vedere o serie de *Caracteristici şi structuri socio-profesionale şi demografico-familiale* ale zonei studiate. Capitolul III se ocupă de situaţia materială a zonei: terenuri, animale, locuinţe, iar capitolul IV are în vedere opţiunile rezidenţiale pentru cazurile în care ar fi fost necesară strămutarea populaţiei. Capitolul V se concentrează asupra opţiunilor profesionale, evidenţiindu-se o serie de opţiuni *modernizate* între care cele pentru agricultură deţineau o pondere de doar 17%. Capitolul VI îşi propunea să insereze câteva concluzii mai generale şi să contureze o imagine de ansamblu a zonei.

Ancheta a cuprins 4732 de subiecţi, aparţinând la 1436 de familii şi 1245 de gospodării rezidente pe teritoriul aflat în atenţie.

Echipa condusă de Ion Aluaş pleca atunci de la considerentul că amplasarea în teritoriu a unor obiective industriale importante are consecinţe umane apreciabile, determinând restructurări socio-profesionale, frecvent şi spaţiale (prin fluxurile migratorii declanşate). Construcţia CMCRP reclama, de pildă, conform proiectului iniţial, strămutarea unui număr important de localităţi, cu 8855 de locuitori. Profesorul Aluaş socotea că, dacă ţara în ansamblul ei urma să profite de pe urma amplasamentelor industrial-miniere, se cuvenea şi se impunea realizarea cu minimum de efort şi suferinţă a strămutării populaţiei, mai cu seamă a celei în vârstă. Multe dintre cerinţele reliefate de către Ion Aluaş anticipează magistral actualele exigenţe impuse în materie de strămutare de către Banca Mondială[4].

An. Inst. de Ist. „G. Barițiu” din Cluj-Napoca, Series Humanistica, tom. X, 2012, p. 345–404

county of Sălaj and died on 26th February 1994 in Cluj-Napoca. In 1947 he graduated from the Catholic High School in Cluj-Napoca. He completed his academic studies at the Faculty of Philosophy of the Universities of Cluj and Bucureşti, earning his BA degree in 1953. He started his teaching activity as a lecturer at the Faculty of Philosophy in Bucharest first and then he moved to the University of Cluj, where in 1967 he was appointed Associate Professor of rural sociology and history of sociology, newly introduced disciplines in the academic curricula.

What Professor Aluaş' disciples and students mainly remember of him is his special organisational skills for organising and carrying out field research. Out of his research we will present in the current issue of our journal the one he carried out in the Apuseni Mountains during the 8th decade of the last century. During those years, when the implementation of the "Roşia Poieni" Copper Mining Combine (RPCMC) was under way, a team of sociologists from Cluj, under the supervision of Ion Aluaş, carried out a series of field research, meant, among others, to better understand the residential options and professional opportunities of the inhabitants of the area that was to be affected.

The research report, preserved by Mihai Pascaru, in the form of manuscript[3]*, is preceded by a synthesis – "The economic development and the spatial re-distribution of population" which explains that the study was commissioned by the Institute of Civil Engineering Design, which at the time was involved in the great industrial projects in Transylvania. The content of the report is structured in several chapters. The first one is titled "Theoretical and methodological specifications". The second chapter deals with a series of "Socio-professional and demographic-family characteristics and structures" of the area under analysis. Chapter III focuses on the material aspects of the area: lands, animals, settlements while Chapter IV tackles the residential opportunities for the cases where the re-settlement of the population was necessary. Chapter V focuses of professional opportunities, underlying a series of modernised options, among which agriculture held only 17%. Chapter VI aims at drawing several general conclusions and at giving a final overview of the area.*

The inquiry included 4732 subjects, from 1436 families and 1245 settlements residing in the territory under scrutiny.

At the time, the team led by Ion Aluaş started from the assumption that building important industrial sites in the area had considerable human consequences, entailing socio-professional restructurings, often spatial ones (through triggering migration flows). The building of the RPCMC required for instance, according to the initial project, the resettlement of an important number of communities, with 8855 inhabitants. Professor Aluaş considered that if the country as a whole was to benefit from the industrial-mining sites, it was necessary to make the resettlement of the population with a minimum of effort and suffering, especially with due consideration for the elderly. Many of the requirements laid down by Ion Aluaş remarkably anticipate current norms for population resettlement imposed by the World Bank[4]*.*

Mihai Pascaru

Abstract. *This paper will present the sociological research carried out in the '80s by the Department of Sociology at the University of Cluj, in view of settling an industrial*

[3] The manuscris was made reference to or briefly presented in: M. Pascaru (2005), *Aluaş, Ion*, in I. Bădescu, O. Cucu-Oancea, *Dicţionar de sociologie rurală*, Bucureşti, Edit. Mica Valahie, p. 19–22; M. Pascaru (2007), *Habitatul risipit de globalizare*, Cluj-Napoca, Edit. Argonaut, p. 59–65; M. Pascaru (2009), *Ion Aluaş şi cercetarea ruralului în context regional*, in I. Bădescu, O. Cucu-Oancea, Gh. Şişeştean, *Tratat de sociologie rurală*, Bucureşti, Edit. Mica Valahie, p. 428–442. The text processing was made with the help of the Professor Zoltan Rosztas' collaborators from the University of Bucharest, to whom we hereby express our gratitude.

[4] See also Richard English, Frederick E. Brusberg, *Handbook for Preparing a Resettlement Action Plan*, International Finance Corporation – Environment and Social Development Departament (ed.), World Bank, 2002.

enterprise – Roşia-Poieni Copper Mining Company – in the region of Apuseni Mountains. Beginning from the requirements of the Design Institute from Cluj, which was the beneficiary of this project, the research had several main objectives: 1) knowing the options for residence; 2) becoming aware of the labor force availability and of the professional options; 3) the dead reckoning of the financial situation of the families located in the researched areas; 4) becoming acquainted with the main features, the demographic and socio-professional characteristics of the entire population that is to be displaced. All these objectives came under the general purposes of research, i.e., that of highlighting the social and human implications of grounding a mining industrial plant in the investigated area and that of assessing the attitudes of the people born in that area towards the changes called forth by settling there that mining plant.

An "inventory" of positive effects (the modernization of the socio-professional structure, the urbanization, the change of a predominantly rural-archaic way of living through an intensive uptake of urban standards by the entire population from the area, the upturn of their level of material living by increasing their cash income, the improvement of their living conditions and the betterment of the health service) and negative impacts (the danger of an excessive exodus form the area, the possible diminution of labor force in agriculture and, as a direct consequence, a reduction of the agricultural production) of the project resulted as a follow-up of the research conducted in the nine village-communes which were substantially involved in that project.

The research revealed the favorable attitude of the local population (especially of the younger age groups) towards that particular project, but, at the same time, it also disclosed a certain opposition to the proposed changes (this was typical especially of the older age groups, but also of the wealthier ones).

Key words: *sociological research, socio-demographic structure, family, financial situation, labor force, professional choices, residential choices.*

Andrei Negru

I. **SPECIFICĂRI TEORETICE ŞI METODOLOGICE**

Ancheta socială a urmărit, ţinându-se seama de cerinţele beneficiarului, câteva scopuri principale: 1) cunoaşterea opţiunilor rezidenţiale; 2) cunoaşterea rezervelor de forţă de muncă şi a opţiunilor profesionale; 3) determinarea situaţiei materiale a familiilor din zonele supuse cercetării; 4) cunoaşterea caracteristicilor principale, demografice şi socio-profesionale ale întregii populaţii care urmează a fi strămutată. Aceste cerinţe au fost analizate din punct de vedere teoretic şi metodologic din perspectiva stadiului actual de dezvoltare a ştiinţelor socio-umane şi, în special, a sociologiei. În felul acesta, cerinţele beneficiarului au fost elaborate teoretic şi traduse operaţional în concepte şi ipoteze care, apoi, au stat la baza întocmirii instrumentelor de strâns datele şi prelucrării lor automate şi logice.

Pentru culegerea datelor au fost utilizate o fişă elaborată de un colectiv de la I.P.C. (Institutul de Proiectări în Construcţii Alba, beneficiarul studiului – n. ed.) şi un ghid de interviu standardizat întocmit de Catedra de filosofie şi sociologie a Universităţii clujene. Datele înregistrate de echipele celor două instituţii au fost postcodificate şi prelucrate automat şi logic, conform unui model elaborat, sub

raport metodologic – nu fără anumite dificultăţi –, în mod unitar. În proiectarea cercetării, urmându-se o cale de abordare în anumite privinţe originală, s-au prevăzut două niveluri de investigaţie: **macrostructural** – constituit din aria teritorială aflată sub studiu, zonele obiectivului industrial, împărţirea administrativ-teritorială (comună-sat), şi **microstructural** – gospodărie, grup familial şi familie. Ca unitate de bază a investigaţiei noastre a fost aleasă **familia**, plecându-se de la ipoteza că în una şi aceeaşi gospodărie (sau grup familial) pot exista familii diferite, manifestând opţiuni specifice cu privire la problemele care stau în atenţia beneficiarului.

În ceea ce priveşte familia, ea a fost privită în mod esenţial, din punctul de vedere al capului de familie, principalul agent de decizie în legătură cu viaţa şi problemele ivite în familie sau cu raporturile acesteia cu mediul social înconjurător. Totodată, familia a fost cercetată şi sub raportul structurii şi membrilor ei. În acest sens, s-au avut în vedere două dimensiuni: vârsta (sub 14 ani, între 14–25 de ani, 25–60 de ani şi peste 60 de ani) şi poziţia lor faţă de capul de familie (soţie, copil, rudă îndepărtată, străin).

Dată fiind abordarea multidimensională a populaţiei şi problemelor investigate, rezultatele obţinute au putut fi prelucrate, tabelizate, grupate şi corelate pe mai multe nivele de generalitate şi din mai multe unghiuri de vedere, în conformitate cu solicitările stabilite de beneficiar şi cu posibilităţile teoretice şi metodologice avute în vedere în proiectarea cercetării.

În principal, rezultatele obţinute pot fi clasificate din acest punct de vedere în următoarele grupe:

1. Date referitoare la caracteristicile fiecărui individ în parte (nivelul nominal) şi care se pot citi din fişe sau ghidul de interviu.

2. Date ce privesc familia – cap de familie, număr de membri, situaţie materială (nivelul celular). Ele pot fi găsite în instrumentele de cules datele şi în tabele.

3. Date în legătură cu gospodăria ca unitate relativ independentă în care pot exista mai mult familii legate printr-un model specific de relaţii de rudenie (nivelul molecular). Acestea se găsesc în fişe, respectiv ghidul de interviu.

4. Datele pe obiective sunt exprimate în tabele.

5. Date referitoare la întreaga populaţie cercetată. Ele sunt cuprinse în tabelele sintetice şi în cadrul diferitelor corelaţii. Trebuie precizat că în cercetarea întreprinsă am cuprins toată populaţia cu **domiciliul stabil** în aria avută în vedere. Aici intră şi acei membri ai familiei care la data strângerii datelor erau plecaţi temporar din arie, dar care au domiciliul stabil în cadrul ei (elevi, în stagiul militar, plecaţi pe şantiere etc.).

A. Pentru a afla opţiunile rezidenţiale ale celor supuşi investigaţiei am formulat o întrebare particulară menită să colecteze astfel de răspunsuri încât să ofere o imagine cât mai complexă a acestui fenomen. Dimensiunile avute în vedere [vezi *Ghid de interviu*] au fost următoarele: 1) opţiunea pe medii (rural sau urban);

2) după distanța în raport cu zonele obiectivului industrial (apropiate sau îndepărtate); 3) după împărțirea administrativă a teritoriului în județe (în județul Alba sau în alte județe); 4) opțiunea corelată cu locuința dorită de subiecți (să primească o casă sau să-şi construiască o casă).

În urma prelucrării automate a datelor, ținându-se seama de distribuția opțiunilor şi cerințelor beneficiarului (legate de organizarea strămutării şi determinarea disponibilităților de forță de muncă), răspunsurile la întrebarea respectivă au fost grupate după cum urmează: 1) populația care îşi exprimă dorința de a rămâne în zonă, adică în perimetrul obiectivului industrial (P_1); 2) populația care doreşte să se mute în altă localități decât cele din zonele obiectivului, dar în județul Alba (P_2); 3) populația care optează pentru localități din alte județe (P_3); 4) populația nehotărâtă sau care nu a dat un răspuns la întrebarea unde ar vrea să plece (P_4 şi P_5).

Opțiunea rezidențială nu a fost privită ca un fapt în sine, ci, în scopul de a afla trăinicia şi eventual explicațiile ei, am corelat-o, formulând în acest sens o serie întreagă de ipoteze, cu mai multe caracteristici demografice şi socioprofesionale. În linii mari, am considerat-o în asociere sau în funcție de: vârstă, pregătire şcolară, calificare, ocupația actuală, locul actual de muncă, retribuția, capacitatea de muncă, structura familiei, situația materială.

B. În determinarea resurselor de forță de muncă am urmărit dimensiunile **cantitativă** (mărimea acestora) şi **calitativă** (structura ocupațională, atât din punctul de vedere al **modului** (rezerve actuale) şi **posibilului** (rezerve potențiale), cât şi din cel al **stării de fapt** (structura ocupațională existentă) şi al **preferințelor** (în eventualitatea construirii obiectivului industrial). La fel ca şi în cazul opțiunilor rezidențiale, indicatorii rezervelor de forță de muncă au fost asociați cu: vârsta, pregătirea şcolară, calificarea, ocupația actuală, capacitatea de muncă. Aspectele de detaliu, fie cu caracter teoretic, fie cu profil metodologic, legate de problemele particulare ale acestei cercetări, sunt tratate în relația nemijlocită cu rezultatele care vor fi prezentate în cele ce urmează.

La sfârşitul acestei scurte introduceri este necesar să atragem atenția asupra unor probleme legate de gradul de fidelitate al datelor obținute şi rezultatelor construite pe baza lor: 1) Ancheta noastră nu este lipsită de unele limite proprii anchetelor sociale. Ele sunt proprii stadiului de audiență atins de cercetările de acest gen, cât şi dificultăților survenite în eforturile unei investigații de o asemenea amploare (aproape fără precedent în țara noastră). Avem în vedere greutățile ivite în strângerea datelor, postcodificarea şi prelucrarea lor, care au afectat – e drept, într-o măsură minimă – obiectivitatea rezultatelor; 2) Datele referitoare la opțiunile rezidențiale şi ocupaționale includ o substanțială clasă de relativism, proprie tuturor studiilor de opinie. Este foarte probabil că aceste opțiuni, datorită mai multor factori, să nu rămână integral aceleaşi în viitorul apropiat sau mai îndepărtat. Totuşi, ținând seama de contextul situațional în care subiecții au fost puşi să-şi exprime opțiunile – seriozitatea şi iminența construirii obiectivului industrial – putem face, în anumite limite de confidență, unele predicții cu privire la comportamentul efectiv, de viitor, al subiecților supuşi cercetării.

II. CARACTERISTICI ŞI STRUCTURI SOCIO-PROFESIONALE ŞI DEMOGRAFICO-FAMILIALE

Ancheta noastră a cuprins 4732 subiecţi, grupaţi în 1436 familii (capi de familie)[5] şi 1.245 gospodării rezidente pe teritoriul a nouă **obiective**: 1. Valea Ştefana; 2. Valea Muşca; 3. Valea Şasei; 4. Valea Vinţii; 5. Geamăna; 6. Muntari; 7. Lupşa-Hădărău; 8. Valea Lupşei; 9. Mihoeşti. Aceste obiective sunt situate pe raza a trei comune – Bistra, Lupşa, Buciumi-Saşa – şi a oraşului Câmpeni (*tabelul 1*).

Tabelul 1

Distribuţia familiilor şi persoanelor pe obiective

Obiective	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
Familii	171	440	116	179	159	96	119	65	191	1436
	11,9	30,6	8,1	5,5	11,1	6,6	8,4	4,5	13,3	100
Persoane	632	1570	366	227	477	241	348	260	611	4732
	13,35	33,19	7,73	4,79	10,09	5,09	7,35	5,49	12,92	100

Tabelul centralizator, cât şi o serie de alte tabele, incluse în text sau anexate[6], indică în cifre absolute şi în procente distribuţia persoanelor, a capilor de familie, a familiilor după diverse caracteristici, atribute considerate de noi esenţiale din punctul de vedere al beneficiarului, distribuţie atât în sânul populaţiei totale a indivizilor şi familiilor, cât şi în sânul subpopulaţiilor din perimetrul fiecărui obiectiv. Vom deosebi un **prim grup** de atribute (caracteristici) şi structuri – cum ar fi cele pe sexe, vârstă, ocupaţii, de un al **doilea grup** de atribute (caracteristici) şi structuri **familiale**.

A. PRIMUL GRUP DE CARACTERISTICI ŞI STRUCTURI

1. Distribuţia pe sexe a populaţiei celor nouă obiective este una normală: 2.348 (49,61%) bărbaţi şi 2.384 (50,39%) femei, indicele de masculinitate fiind foarte armonizat de cel mediu pe ţară. Nu se constată fenomenul „feminizării" populaţiei totale, deşi forţa de muncă agricolă este – aşa cum vom vedea – accentuat feminizată. Dacă analizăm distribuţia pe sexe în funcţie de grupele de vârstă, constatăm o uşoară superioritate numerică a masculinului până la vârsta de 40 ani, pentru ca apoi superioritatea numerică să treacă de partea femininului, ceea ce corespunde dinamicii demografice a sexelor în general.

2. În ce priveşte **distribuţia populaţiei pe grupe de vârstă** (*tabelul 2*), constatăm iarăşi o corespondenţă destul de strânsă între **structura pe vârstă** a

[5] Aceste două totaluri (4732 = totalul sau populaţia totală a indivizilor din zonă şi 1436 = totalul familiilor şi capilor de familie) sunt luate de regulă drept puncte de reper ultime în calculele, tabelele noastre. Uneori însă, din cauza unor erori în prelucrare sau a nonrăspunsurilor, vom utiliza totaluri ale indivizilor sau familiilor mai mici decât cele indicate mai sus.

[6] Textul manuscris conţine cca 100 de tabele-anexă, dintre care reproducem doar o parte, cele care cuprind datele globale ale zonei (n.ed.).

populaţiei din zonă cu cea a populaţiei de la nivelul întregii ţări. Se impun totuşi cel puţin două observaţii. **Mai întâi,** am putea vorbi (spunem „am putea” fiindcă nu avem date absolut certe) de fenomenul unei foarte uşoare **îmbătrâniri** a populaţiei din zonă. Într-adevăr, dacă în ţară, în zona comunelor, ponderea populaţiei de 60 de ani şi peste este de 15,16%, în zona obiectivelor ea se ridică la 15,83%. E adevărat însă că ponderea populaţiei vârstnice în zonă este sub media aceleiaşi populaţii în comunele din jud. Alba (16,43%).

Tabelul 2

Populaţia pe grupe de vârstă

Grupe de vârstă	0–19	10–29	30–59	60 şi peste	Total
Total	859 18,15	1508 31,86	1616 34,15	749 15,83	4732 100

În al doilea rând, fenomenul demografic amintit poate fi corelat cu proporţia mai scăzută a copiilor între 0–9 ani în sânul populaţiei din zonă în comparaţie cu media comunelor la nivel naţional (18,15% faţă de 19,13%). Putem presupune că această situaţie demografică este caracteristică şi altor sate şi comune de pe Valea Arieşului, atunci când constatăm că în totalul populaţiei comunelor din jud. Alba proporţia copiilor sub 9 ani este de 18,06%, mai mică decât în zona analizată.

Dacă trecem de la nivelul populaţiei totale la nivelul populaţiei fiecărui obiectiv în parte, analiza proporţiei grupelor de vârstă indică o îmbătrânire mai accentuată (deci o pondere peste media zonei a celor de 60 de ani şi peste) în obiectivele 3 (Valea Şesii), 5 (Geamăna), 6 (Muntari), 9 (Mihoeşti), şi o pondere sub media zonei a aceleiaşi grupe de vârstă în obiectivele 2 (Valea Muşca), 4 (Valea Vinţii), 8 (Lupşa-Hădărău). În ce priveşte ponderea copiilor până la 9 (nouă) ani, peste media zonei se află obiectivele 1 (Valea Ştefanca), 2 (Valea Muşca), 8 (Valea Lupşa) şi o pondere sensibil sub media zonei în obiectivele 3 (Valea Şesii), 4 (Valea Vinţii), 5 (Geamăna), 6 (Muntari).

Am putea interpreta situaţiile demografice din obiectivele 3, 4, 5 şi 6 în sensul că în ele are loc un proces spontan de dispariţie demografică, fapt care s-ar conjuga pozitiv cu necesitatea dezafectării localităţilor din obiectivele amintite în vederea diverselor amenajări ale complexului industrial minier. Doi factori au putut contribui, în speţă, la ivirea situaţiei amintite: exodul rural din zonă – mai cu seamă spre regiuni agricole mai bogate (Banatul, Valea Mureşului) – exodul populaţiei fertile în primul rând şi, corelată cu acesta, scăderea natalităţii.

Dacă nu e un simplu accident, ci rezultatul unei **tendinţe** – verificarea şi confirmarea eventuală a acesteia ar necesita o analiză longitudinală pentru care ne lipsesc **acum** datele comparative necesare – atunci structura pe vârste poate să se deterioreze în continuare, vidul demografic să se accentueze, ceea ce va afecta potenţialul de forţă de muncă din zonă de care are nevoie beneficiarul, obligându-l

să **cheltuiască în plus pentru a aduce forţă de muncă din altă parte,** sporind în acelaşi timp sarcinile de întreţinere a unei populaţii inactive. **Socotim că amplasarea complexului industrial-minier în zonă poate avea, printre altele, şi efectul reeducării demografice în zonă.** Zicem „poate", căci deocamdată opţiunile rezidenţiale (vezi capitolul IV) ale subiecţilor, opţiuni manifestate în perspectiva apariţiei complexului amintit, indică o puternică tendinţă de exod din zonă. **Prin urmare, se impune a fi intensificaţi cât mai rapid şi puşi în acţiune toţi factorii care pot să contracareze tendinţa amintită.** În speţă credem că se impune o acţiune sistematică, temeinică, de lămurire concretă a populaţiei cu privire la perspectivele zonei în următoarele decenii.

3. Nivelul de şcolaritate este un indicator important pentru a aprecia profilul de ansamblu, disponibilităţile, capacităţile profesionale şi culturale ale unei populaţii, posibilităţile sale de mobilizare, de adaptare şi integrare.

După nivelul de şcolaritate (fie că au terminat, fie că urmează acum tipul de şcoală indicat), populaţia totală se distribuie conform *tabelului 3*).

Tabelul 3

Populaţia după nivelul de şcolaritate

Anal-fabeţi	Şc. de 4 ani	Şc. de 7 ani	Liceu şi şc.tehnică	Şc. profes.	Std. sup.	Alte unit. şcolare	Nu e cazul	TOTAL
241	1.806	1.533	191	341	28	23	569	4.732
5,09	38,16	32,39	4,04	7,21	0,59	0,49	12,02	100

După cum arată datele din *tabelul 4*, în populaţia ce poate constitui rezerva de muncă[7] actuală sau potenţială predomină cei cu şcoala de 7–10 ani (43,3%), postgenerale (liceu, şc, prof. etc.), ponderea celor cu şcoli fiind de peste 15%, iar a celor fără carte de numai 2,1%.

Tabelul 4

Nivelul de şcolaritate al populaţiei din grupa de vârstă 10–59 ani

Niv. şc. / Vârstă	Anal-fabeţi	Şc. 4 ani	Şc. 7-10 ani	Liceu şi şc. tehnică	Şc. profes.	Facultate	Alte sit.	TOTAL
10–59 ani	65 2,1	1068 35,1	1318 43,3	177 5,8	326 10,7	17 0,9	59 1,9	3040 19,8

Există deci în zona cercetată o populaţie însemnată cu o platformă şcolară ce o face aptă pentru calificări sau recalificări reclamate de transformările economice

[7] Am considerat rezerva de muncă de la vârsta de 10 ani, deoarece copiii de această vârstă vor atinge vârsta de muncă în preajma anului 1980, an în care presupunem că activităţile noi industrial-economice vor atinge o cotă înaltă.

ce vor avea loc, o populație capabilă să asimileze relativ rapid noi deprinderi tehnologice, să se integreze relativ rapid în activitatea industrială şi în viața urbană.

4. Structura ocupațională. Din punct de vedere ocupațional (*tabelele 5* şi *6*), populația are caracteristicile unor zone rural-pastorale (necooperativizate), în care se desfăşoară unele activități non-agricole, în speță miniere.

Tabelul 5

Distribuția după ocupație a populației

Aagricultori	Mineri	Mncitori necalificați	Muncitori calificați, tehnicieni	Funcționari, intelectuali	Lucrători în servicii	Pensionari	Alte ocupații	Nu e cazul (elev etc.)	TOTAL
1670 35,29	162 3,42	139 2,94	296 6,25	37 0,78	37 0,78	402 8,49	141 2,98	1848 38,79	4732 100

Restrângând numărul ocupațiilor şi regrupând indivizii în aceste noi categorii ocupaționale, obținem – după caracteristica „activ” – „inactiv” – distribuția indicată în *tabelul 6*.

Analiza acestui tabel permite câteva constatări şi interpretări deosebit de importante pentru înțelegerea structurii ocupaționale a populației din zonă.

Tabelul 6

Populația după opțiunile rezidențiale

Populația	POPULAȚIA ACTIVĂ					POPULAȚIA INACTIVĂ				TOTAL
	Agricultori	Muncitori	Intelectuali, funcționari, servicii	Alte ocup.	TOTAL	Elevi şi studenți	Pensionari	Alte situații	TOTAL	
	1670 67,28	597 24,05	74 2,98	141 5,68	2482 52,45	1119 49,73	402 17,87	729 32,40	2250 47,54	4732 100

Mai întâi, se constată că indicatorul de activitatea a populației este de 52,45% (2482 persoane active din totalul de 4732), sensibil şi normal (probabil) scăzut față de indicele de activitate a populației rurale din R.S.R. la recensământul din 1966 (58,2).

În al doilea rând, în populația **activă** (capi + membri de familie) ponderea agricultorilor este încă deosebit de mare, anume de 67,28%. Muncitorii (de toate categoriile) reprezintă o pondere de 24,05% iar intelectualii, funcționarii şi cei din servicii una de 2,98% în totalul populației active. În ansamblu, populația non-agricolă reprezintă peste 30% din populația **activă**.

În ce priveşte distribuţia pe sexe şi ocupaţii a populaţiei, se constată un **grad înalt de feminizare** a forţei de muncă în agricultură: aproape 75% din cei ocupaţi în agricultură sunt de sex feminin, 53,43 din totalul femeilor fiind angajate în activităţi agricole, în timp ce numai 18,54 din totalul bărbaţilor sunt angajaţi în acelaşi tip de activităţi. Feminizarea se asociază cu o sensibilă îmbătrânire a forţei de muncă agricole din zona investigată. Iată, de altfel, distribuţia pe vârstă şi categorii de activităţi a populaţiei active compusă din 2482 indivizi.

Prin urmare, în această zonă necooperativizată se constată **dublul proces** al **feminizării** şi **îmbătrânirii** populaţiei agricole. Fără îndoială, el este legat de posibilităţile restrânse de venituri pe care le oferă agricultura de munte (zootehnia în primul rând), de aceea bărbaţii – capi de familie – se angajează masiv în activităţi non-agricole, în vederea unor câştiguri suplimentare. **Amplasarea în zonă a complexului industrial-minier va spori enorm, evident, posibilităţile de angajare şi de câştig ale populaţiei, contribuind masiv la ridicarea standardului ei de viaţă.** Totodată însă, apare şi pericolul unei distorsionări şi mai accentuate a compoziţiei pe vârste (*tabelul 7*) şi sexe a populaţiei agricole, cu toate consecinţele ei negative. În proiectul de transformări din zonă trebuie, credem, prevăzute diverse măsuri care să contracareze o atare evoluţie ocupaţională nedorită.

Tabelul 7

Distribuţia pe vârstă şi categorii de activităţi a populaţiei active (%)

Vârstă / Ocupaţie	0–29	30–49	50 şi peste	TOTAL
Agricultori	295 17,7	636 38,1	739 44,2	1670 100
Muncitori şi tehnicieni	262 43,9	279 46,7	56 9,4	597 100
Funcţionari, intelectuali şi în servicii	38 51,4	27 36,4	9 12,2	74 100
Alte ocupaţii	70 49,6	54 38,3	17 12,1	141 100
TOTAL	665	996	821	2482

În finalul acestui paragraf, menţionăm **navetismul** ca un fenomen destul de răspândit în zonă, în speţă în rândurile **capilor de familie** (338, respectiv 33,05% din totalul de 1000 activi). E de precizat că acest fenomen nu are loc în condiţiile unui sistem modern de comunicaţii, sistem serios handicapat de relief, ceea ce implică un consum mare de timp cu deplasările (inclusiv pe jos).

5. Capacitatea de muncă a subiecţilor a fost stabilită cu ajutorul unei baterii de întrebări privind starea lor de sănătate. Pe întreaga zonă, capacitatea de muncă a populaţiei se prezintă ca în *tabelul 8*.

Tabelul 8

Distribuţia populaţiei şi a capilor de familie în funcţie de capacitatea de muncă

Cap. de muncă / Populaţia	Apt	Parţial apt	Inapt	TOTAL
Întreagă	3273 69,17	505 10,67	954 20,16	4732 100
Capi de familie	570 39,61	273 19,01	593 41,38	1436 100

Potrivit declaraţiei subiecţilor rezultă – după cum arată acest tabel – că există o diferenţă sensibilă în ce priveşte capacitatea de muncă (starea de sănătate) a întregii populaţii şi a capilor de familie.

Populaţia celor apţi este de cca 70%, iar a celor inapţi şi parţial inapţi este de cca 30% din total. Proporţia celor inapţi (41,41%) şi parţial apţi (19,08) este deosebit de mare în rândurile capilor de familie. Numai cca 40% din aceştia se declară apţi de muncă. Situaţia se poate explica, printre altele, prin doi factori: **vârsta** (înaintată) a capilor de familie şi **bolile profesionale** (silicoza). La acestea se adaugă, probabil, consecinţele unui trecut nu prea îndepărtat când bântuiau pe aici tot felul de maladii în condiţiile unei îngrijiri medico-sanitare precare.

În ce priveşte **vârsta**, 33,14%, dintre capii de familie au 60 ani şi peste, iar 48,52% au 50 de ani şi peste. Or, inaptitudinea pentru muncă, firește, este deosebit de mare la aceste grupe de vârstă. În ce priveşte bolile profesionale, precizăm că proporţia pensionarilor în **vârstă de muncă** este de 70,4 în totalul pensionarilor (284 din 402). **Silicoza** a fost invocată în speţă drept cauză frecventă a pensionărilor de boală. Este unul din motivele principale pentru care atât cei maturi, cât şi cei tineri s-au ferit de opţiunea profesională miner.

În ce priveşte capacitatea de muncă, apar diferenţe notabile între **sexe**. Bărbaţii sunt mai expuşi pierderii capacităţii de muncă atribuită, fără îndoială, şi ocupaţiilor cu care se îndeletniceau în mai mare măsură decât femeile (minerii, de exemplu).

Corelând capacitatea de muncă şi ocupaţiile actuale, constatăm un fapt deosebit de relevant: în timp ce în cadrul activilor non-agricoli ponderea inapţilor este practic insignifiantă (0,83% la muncitori, 1,41% la mineri) – ea s-ar putea datora şi unor erori de înregistrare – în agricultură continuă să lucreze un număr de 354 inapţi (din punct de vedere al stării sănătăţii), adică 21,78% din totalul agricultorilor consideraţi.

Ponderea agricultorilor activi inapţi este şi mai mare în cadrul agricultorilor capi de familie: 199 din 536, adică 37,12%, situaţie ce se explică prin vârsta înaintată până la care se lucrează în agricultură. Dar şi prin faptul că ţăranul e silit să lucreze chiar grevat de anumite boli pentru care în alte sectoare de activitate ar beneficia de pensie.

În ce priveşte capacitatea de muncă în funcţie de vârstă, se constată că proporţia celor apţi (potenţial sau real) de muncă este de peste 90% până la 29 de ani. (Restul de până la 100% e format preponderent de subiecţi cu deficienţe fizice sau psihice înnăscute). În grupa următoare (30–39), ponderea celor apţi scade brusc la 73,93%, pentru a coborî la 54,64% şi 40,83% în grupele de vârstă 40–49, respectiv 50–59.

Nu avem posibilitatea unor comparaţii cu alte zone rurale sau urbane. Oricum, proporţia de cca 45% inapţi şi parţial inapţi în grupa de vârstă 40–49 poate constitui un punct de plecare pentru o analiză mai adâncită şi mai obiectivă a stării de sănătate a populaţiei din zonă în vederea găsirii celor mai adecvate mijloace pentru a preveni deteriorarea sănătăţii şi, acolo unde e cazul, pentru a recupera capacitatea de muncă astfel încât la dispoziţia beneficiarului să stea forţă de muncă în cantitatea şi calitatea necesare. Pe de altă parte, putem presupune că amplasarea în zonă a noilor obiective economice şi dezvoltarea centrelor urbane, deşi virtual conţine pericolul înmulţirii unor boli profesionale, **prin reţeaua sanitară substanţial îmbunătăţită, pe care cu siguranţă o va aduce, va putea contribui la ameliorarea stării de sănătate a populaţiei şi, implicit, la sporirea rezervelor de muncă de toate vârstele şi în speţă la acelea la care astăzi se constată o serioasă scădere a capacităţii de muncă.**

Până atunci beneficiarul trebuia să ţină seama de faptul că actuala forţă de muncă aptă de 2203 persoane între 10–49 ani (grupă de vârstă care va putea fi utilizată în anii 1980–81) – **chiar dacă ar rămâne integral în zonă** – se va diminua serios în urma pierderilor masive de apţi pentru muncă după vârsta de 40 de ani. Bineînţeles, fără să luăm acum în consideraţie speranţa de viaţă a acestei colectivităţi.

B. CARACTERISTICI ŞI STRUCTURI FAMILIALE

1. După **starea civilă,** populaţia (4732) se distribuie ca în *tabelul 9*.

Tabelul 9

Distribuţia populaţiei după starea civilă

St. civilă	Căsătorit	Necăsătorit	Divorţat	Văduv	Nu răspunde	Total
Total	2152 45,47	2186 46,19	41 0,86	290 6,1	63 1,33	4732 100

2. În ce priveşte **capii de familie**, se remarcă următoarele: 140 (9,88%) din capii de familie sunt necăsătoriţi, 226 (15,7%) văduvi şi 27 (1,88%) divorţaţi. După **sex,** 1159 (80,7%) sunt bărbaţi şi 277 (19,3%) sunt femei. În ce priveşte **vârsta**, e de remarcat ponderea celor de peste 60 de ani, respectiv 34,0%. În ce priveşte nivelul de şcolaritate al capilor de familie, acesta se găseşte sub nivelul populaţiei totale şcolarizate (de 10 şi peste 10 ani): în timp ce, de pildă, ponderea analfabeţilor în populaţia întregii zone este de 5,7%, în populaţia capilor de familie ea este de 7,8%. Cei cu până la 4 clase primare se găsesc în populaţia capilor de familie în proporţie de 57,5%, în timp ce în populaţia totală a zonei ei reprezintă doar 41,22%. În ce priveşte **structura ocupaţională**, se remarcă ponderea însemnată a pensionarilor 366 (25,5%). De altfel, capii de familie-pensionari reprezintă 91% din totalul

pensionarilor. Sub raportul **capacității de muncă**, iese în relief ponderea mare a inapților (41,38%), mult peste nivelul mediu al întregii populații din zonă (20,16%), proporție ce se explică prin **vârsta** şi **profesiile** capilor de familie.

3. Distribuția familiilor şi persoanelor pe obiective am prezentat-o la începutul capitolului al II-lea. Pornind de la această distribuție, putem calcula mărimea medie a unei familii în zonă şi în fiecare obiectiv în parte. Precizăm încă o dată că am considerat membru al unei familii persoana care are domiciliul stabil în localitatea respectivă, deşi lucrează, făcând naveta, în altă parte. Nu am considerat că ar fi membri de familie, de exemplu, acei copii care, deşi sunt necăsătoriți, s-au mutat cu domiciliul stabil în altă localitate.

Mărimea medie a unei familii, în perimetrul zonei, este de 3,3. Prin această medie de persoane, familia din zonă se situează între numărul mediu al persoanelor pe o gospodărie pe țară (3,2) şi acelaşi indicator pe jud. Alba (3,4).

În fine, o ultimă caracteristică, cea nucleală, ne îngăduie o anumită regrupare, clasificare a familiilor, câteva constatări şi posibile interpretări pe marginea acestei clasificări.

În funcție de această caracteristică, familiile pot fi grupate în următoarele categorii: 1) familii formate dintr-o singură persoană (11,2%); 2) familii formate din nucleu incomplet cu copii (eventual şi alte persoane străine) (9,5%); 3) familii constituite din nuclee complete (soț + soție) fără copii (11,3%); 4) familii alcătuite din nuclee complete cu copii (eventual şi alte persoane străine); 5) familii în componența cărora intră două nuclee familiale (bunici + părinți), complete sau incomplete, cu sau fără copii; 6) alte situații.

O primă constatare: ponderea familiilor nucleale – inclusiv cele formate din o persoană (categoriile 1–4) este de 73%, în timp ce familiile polinucleale (patriarhale) dețin o pondere de 21%. Şi o primă interpretare: în virtutea proporțiilor de mai sus, e admisibilă aprecierea că familia moțească s-a modernizat sensibil în ce priveşte structura ei nucleală. O a doua constatare: sub raportul structurii nucleale a familiilor, apar diferențe notabile între obiective, unele caracterizându-se printr-o pondere mai mare decât media pe zonă a familiilor polinucleale, celelalte aflându-se, într-o măsură mai mare sau mai mică, sub această medie. Probabil că, impulsionată de dezvoltările industriale şi urbanistice viitoare, familia din această zonă se va angaja şi mai accelerat pe calea modernizării.

III. **SITUAȚIA MATERIALĂ**

A. PĂMÂNTURI

Stabilirea cât de cât de exactă a pământurilor aflate în posesia locuitorilor din zona Roşia-Poieni este foarte dificilă bazându-ne numai pe datele furnizate de cercetarea noastră. Dificultățile se datorează mai multor cauze: a) datele referitoare

la posesia de pământ lipsesc din unele chestionare administrate de I.C.P. Din totalul de 1.436 de familii, numai la 986 avem răspunsuri înregistrate cu privire la posesiunea de pământ; b) marea majoritate a subiecţilor nu a putut da răspunsuri exacte cu privire la suprafaţa deţinută; c) chiar şi la răspunsurile relativ exacte a intervenit, nu de puţine ori, un factor de incertitudine, anume: declararea suprafeţei deţinute folosind unităţile populare-locale de măsură (car de fân, cosaş, feldăr, litră etc.). Bunăoară, suprafaţa desemnată prin „litră" variază în funcţie de natura produsului agricol (grâu, porumb, cartofi etc.).

Considerăm totuşi că datele de care dispunem pot oferi unele puncte de reper ce pot fi utile forurilor de decizie.

Iată datele principale:

Total gospodării familiale identificate: 986, din care:

– declară posesie de pământ 909

– declară că nu are pământ 77

Total gospodării familiale fără date: 450

Total 1.436

Din totalul familiilor care au declarat posesie de pământ (*tabelul 10*)

– 54,34% deţin o suprafaţă până la 2 ha;

– 33,99% deţin o suprafaţă între 2 şi 5 ha;

– 11,67% deţin o suprafaţă de peste 5 ha.

Dacă calculăm suprafaţa de pământ ce-i revine, în medie, unei familii, vom obţine un rezultat de cca 2,3 ha pe familie. Dacă, astfel, presupunem că din cele 450 de familii despre care nu avem date, în mod proporţional cu totalul, cca 35 de familii nu posedă pământ, restului de 415 i-ar reveni cca 950 de ha. Astfel, **totalul suprafeţei de pământ, proprietate personală, din zonă** poate fi evaluat la cca 3100–3200 de ha.

Tabelul 10

Distribuţia familiilor în funcţie de suprafaţa deţinută

Suprafaţa deţinută	**Numărul de familii**		**Suprafaţa deţinută**
Sub 1 ha	255	496	1–2 ha
1,1 – 2 ha	241		
2,1 – 3 ha	160	309	2,1–5 ha
3,1 – 4 ha	98		
4,1 – 5 ha	51		
5,1 – 6 ha	49		
6,1 – 7 ha	18		
7,1 – 8 ha	8	104	5,1 şi peste 5 ha
8,1 – 9 ha	7		
9,1 – 10 ha	13		
10,1 şi peste	9		
T O T A L	909	909	

B. ANIMALE

Din totalul familiilor, 69,2% posedă **vite**, majoritatea acestora (58,1% din total) având până la două vite. În ceea ce priveşte posesia de **cai**, din totalul familiilor numai 7% deţin cai. 64,3% din totalul familiilor posedă **porci**. 40,8% din totalul familiilor posedă **oi**. Majoritatea covârşitoare a populaţiei deţine sub 10 oi. 65% din totalul familiilor deţin **păsări**. 4,2% din totalul familiilor deţin **stupi**.

C. CASE

În zona investigată, există 1407 case cu 3187 camere, distribuite astfel: 256 (18,20%) case cu o cameră, 640 (45,49%) case cu două camere, 405 (28,78%) case cu trei camere şi 106 (7,53%) case cu patru sau mai multe camere.

Marea majoritate a caselor a fost clădită înainte de anul 1970 (327 înainte de 1944, 161 în perioada 1944–1950, 327 în perioada 1951–1960 şi 430 în perioada 1961–1970). După anul 1970 au fost construite 107, iar 55 case n-au putut fi identificate din punctul de vedere al anului construcţiei.

Casele sunt electrificate în proporţie de 40,44%.

În ce priveşte calitatea caselor, aceasta estec redată în *tabelul 11*.

Tabelul 11

Distribuţia locuinţelor (caselor) după calitatea construcţiei

Combinaţii de calitate			**Număr de case**
ade			34
adf			22
abe			563
acf			219
adg			6
acg			485
bde			3
bdf			–
bce			7
bcf			9
bdg			–
bcg			24
neidentificat			35
Total			1372
1	Fundaţie	a	Din piatră
			Din beton
		b	Fără fundaţie
2	Zid	c	Din lemn, lemn+pământ, piatră
		d	Lemn+cvărămidă sau piatră
3	Acoperiş	e	Ţiglă
		f	Tablă sau azbociment
		g	Paie, şindrilă

D. SALARII ŞI VENITURI

Remunerație / Ocupație	0–500	500–1000	1000–1500	1500–2000	2000–2500	Peste 2500	Total Populație remunerată
Agricultor, casnică	57,77 78 55,71	31,85 43 13,35	9,62 13 2,25	1			100 135 9,89
Muncitor necalificat	5,75 8 5,71	18,70 26 8,07	61,15 85 14,70	12,95 18 8,33	2 2,86		100 139 10,19
Muncitor Calificat, tehnicieni	1,01 8 5,71	5,06 25 7,76	61,82 183 31,66	22,29 66 33,55	4,39 13 18,57	6 15,79	100 296 21,70
Funcționar, intelectual		1	78,38 29 5,02	10,81 4 1,85	8,10 3 4,28		100 37 2,71
Lucrător în servicii	2 1,43	27,02 10 3,10	59,46 22 3,80	3 1,39			100 37 2,71
Pensionar	6,47 26 18,57	49,25 198 61,49	33,83 136 23,53	8,95 36 16,67	1,49 6 8,57		100 402 29,47
Nu e cazul, elev, student	8 5,71	4 1,24	1	2 0,92	6 8,57		21 29,47
Miner		2 0,62	22,83 37 6,40	32,72 53 24,54	25,31 41 58,57	17,90 29 76,31	100 162 11,87
Alte ocupații	15 10,71	13 4,03	72 12,45	33 15,28	5 7,14	3 7,89	141 10,33
TOTAL	10,26 140 100	23,61 322 100	42,37 578 100	15,83 216 100	5,13 70 100	2,78 38 100	100 1364 100

IV. **OPȚIUNI REZIDENȚIALE**

A. SPECIFICĂRI METODOLOGICE

1. Cu acest capitol, trecem în studiul nostru la o categorie specială de fenomene, cele de **opinie**, care prin natura lor sunt **foarte subiective**. Recoltarea datelor de acest gen şi construirea rezultatelor pe baza lor comportă mult mai mari dificultăți în comparație cu investigarea **faptelor obiective** (sex, vârstă, vite etc.).

În cazul studierii opiniilor se ridică probleme speciale în ce priveşte gradul de validitate al rezultatelor, aşa cum remarcam în capitolul introductiv. La cele spuse acolo, adăugăm aici, în continuare, câteva precizări metodologice valabile atât pentru capitolul de faţă, cât şi pentru cel care urmează (V. *Opţiuni profesionale*).

2. Aici semnalăm caracterul aproximativ, relativ al valorii predictive a datelor obţinute şi prezentate de noi cu privire la opţiunile rezidenţiale şi profesionale ale populaţiei cercetate. Aceasta din mai multe motive, dintre care menţionăm:

2.1. Opţiunile au fost exprimate de către subiecţi în mod improvizat, insuficient cumpănit, în cadrul unui interviu ce a cuprins şi multe alte chestiuni. Subiecţilor le-a fost prezentată o situaţie ipotetică (ce ar face **dacă** s-ar deschide şantierele) şi li s-a cerut un răspuns imediat, fără ca membrii unei familii să fi avut răgazul de a se consulta reciproc. În multe cazuri, unii membri de familie nefiind prezenţi în momentul anchetei, opţiunile acestora au fost declarate de aparţinătorii lor. În fine, menţionăm precaritatea informaţiei subiecţilor cu privire la obiectul opţiunii lor.

2.2. Chiar admiţând că răspunsurile date de subiecţi ar exprima în mod fidel opţiunile lor rezidenţiale şi profesionale pentru situaţia viitoare ce le-a fost prezentată, există posibilitatea ca în răstimpul dintre momentul efectuării anchetei şi până la apariţia efectivă a situaţiei în care opţiunea trebuie realizată, subiecţii să-şi schimbe opiniile şi intenţiile, din motive subiective sau obiective; pot interveni între timp modificări în starea lor de sănătate, în situaţia lor familială, în pregătirea lor şcolară etc., care ar putea determina oarecare modificări ale opţiunilor profesionale.

3. Există însă, credem, o relativ ridicată probabilitate a temeiniciei şi constanţei opţiunilor **majorităţii** subiecţilor cercetaţi. Dat fiind numărul mare al celor prinşi sub raza cercetării, este totodată foarte probabil că eventualele inconstanţe individuale nu vor modifica în mod esenţial aspectele statistice ale rezultatelor noastre. De asemenea, această probabilitate este întărită, credem, prin **corelaţiile evidente** – ce se vor vedea – dintre statistica opţiunilor exprimate şi datele privitoare la compoziţia populaţiei pe vârste, sexe, aptitudine de muncă etc.

B. ANALIZA DATELOR

1. Constatăm mai întâi că din totalul de **1436 familii** (capi de familie), 164 nu şi-au exprimat niciun fel de opţiune rezidenţială, 97 au manifestat una vagă („merg unde merg şi alţii”), iar 26 nu vor să părăsească localităţile de baştină. Din totalul de **4732 persoane**, 531 (11,22%) nu au răspuns, 313 (6,61%) au dat un răspuns vag, iar 87 (1,81%) au refuzat strămutarea.

După cum am precizat în introducere, am distribuit (regrupat) populaţia optanţilor (familii şi persoane) în 5 subpopulaţii (P_1, P_2, P_3, P_4 şi P_5). Aceasta cu deosebire în scopul de a detaşa P_1 (= populaţia care manifestă dorinţa de a locui în perimetrul obiectivelor) – populaţie care interesează în primul rând beneficiarul – şi de a efectua o serie de comparaţii între caracteristici şi structuri ale acestei

populaţii şi cea care „pleacă” din zonă. Precizăm că în această subpopulaţie (P_1) am inclus şi pe aceia care au răspuns că nu vor să se mute.

După cum se arată în *tabelul 13*, din totalul familiilor şi persoanelor, 501 (34,89%), respectiv 1647 (34,80%) optează pentru rezidenţă în zonă, 274 familii (19,08%), respectiv 935 (19,76%) persoane optează pentru localităţi din judeţul Alba, dar în afara perimetrului zonei obiectivelor, 400 familii (27,86%), respectiv 1306 (27,60%) persoane şi-au manifestat dorinţa de a se muta în alte judeţe.

Tabelul 13

Populaţia şi capii de familie după zonele de strămutare

Zone de strămutare / Categorii de populaţie	Zona obiectivelor (P_1)	Alte zone ale jud. Alba (P_2)	Alte judeţe (P_3)	Unde merg şi alţii (P_4)	Nu răspund (P_5)	Total
Familii (capi de familie)	501 34,89	274 19,08	400 27,86	97 6,75	164 11,42	1436 100
Persoane	1647 34,80	935 19,76	1306 27,60	313 6,61	531 11,22	4732 100

Celelalte familii şi persoane se încadrează în subpopulaţiile P_4 şi P_5 despre care am vorbit la începutul acestui paragraf.

Putem corecta aceste prime constatări, eliminând din populaţia totală aceste două subpopulaţii ($P_4 + P_5$), care **n-au optat efectiv** pentru o rezidenţă oarecare, adică un număr de 844 persoane, respectiv 261 familii. În acest caz, distribuţia populaţiei (familii şi persoane) pe zone rezidenţiale şi deci ponderea P_1, P_2, P_3 în totalul optanţilor ar fi cea din *tabelul 14*.

Tabelul 14

Opţiuni de strămutare ale populaţiei

Zone optate	Zona obiectivelor	Jud. Alba	Alte judeţe	TOTAL
Familii	501 42,6	274 23,3	400 34,1	1175
Persoane	1647 42,3	935 24,1	1306 38,6	3888

Admitem că populaţia nonoptantă şi indecisă (261 familii şi 844 persoane) e susceptibilă de convertire la zona obiectivelor în mai mare măsură decât cea care a optat deja pentru o rezidenţă în afara perimetrului obiectivelor.

Dacă detaliem analiza subpopulaţiei care rămâne în zona obiectivelor (P_1), constatăm că (*tabelul 15*) majoritatea familiilor (capilor de familie) şi persoanelor (40,32% respectiv 41,89% din totaluri) aleg oraşul **Câmpeni** drept nouă reşedinţă.

Pe locul doi se situează **Bistra** cu 31,54%, respectiv 32,17% din opțiuni, pe **locul trei Abrudul** cu 11,97%, respectiv 9,83% din opțiuni, pe locurile următoare situându-se, cu un număr infim de opțiuni, alte localități (Buciumi, Sălciua, Baia de Arieş etc.).

Cei care potențial rămân în zona obiectivelor aleg în proporție de 51,49% (259 familii) respectiv 51,73% (852 persoane) viitorul loc de reşedință în **mediul urban**, iar restul în mediul rural.

Tabelul 15

Opțiuni rezidențiale pe localități şi medii ale populației optante în zonă (P_1)

Localitatea / Indiv. şi familii	Câmpeni	Bistra	Abrud	Alte localit.	Total	Din care în	
						R	U
Familii	202 40,32	158 31,54	56 11,97	85 16,97	501	243 48,50	258 51,49
Persoane	690 41,89	530 32,17	162 9,83	265 16,1	1647	795 48,26	852 51,73

Bănuim însă că, în cazul amplasării complexului economic în zonă, Bistra va intra într-un proces rapid de urbanizare şi că probabil în momentul strămutării efective ponderea populației care se va muta la oraş va fi mult mai mare. În orice caz, **putem prognostica un proces accentuat de deruralizare, respectiv urbanizare a populației din zona obiectivelor. Acest fenomen va reprezenta, de altfel, doar o fațetă a amplului proces de modernizare** – tehnologică, economică, urbanistică, de sistematizare a căilor de comunicație, a modului de trai – **modernizare atât de necesară în Munții Apuseni.**

În finalul acestui paragraf am vrea încă o dată să atragem atenția asupra faptului – fără a-l dramatiza – că în condițiile în care cele 50% din totalul familiilor şi persoanelor intenționează şi ar putea să părăsească zona obiectivelor, se conturează într-o măsură oarecare **pericolul unui vid demografic care poate afecta printre altele forța de muncă din zonă**. De aceea, subliniem încă o dată: este necesar un sistem complex de măsuri, inclusiv publicitare, pentru a preveni exodul nedorit al populației din zonă.

2. După **mărimea familiei** (= numărul membrilor care o compun), apar uşoare deosebiri între lotul familiilor care rămâne în zonă şi celelalte subpopulații familiale (*tabelul 16*).

Astfel, dacă ponderea familiilor formate din **două persoane** este aproximativ aceeaşi în trei loturi (1: care rămâne în zonă; 2: care cere mutarea în alte zone ale jud. Alba; 3: care cere mutarea în alt județ), respectiv de 24,57%, 25,00% şi 25,86%, ponderea familiilor formate din **3–4 persoane** diferă de la un lot la altul şi anume în sensul că aceste familii se găsesc într-o proporție mai mare în loturile care pleacă în comparație cu lotul care rămâne (150 sau 40,0% în lotul celor care pleacă, 210, respectiv 35,3% în lotul care rămân).

Tabelul 16

Capii de familie după numărul membrilor de familie
şi opţiunile rezidenţiale ale capului de familie

Nr.membrilor de familie / Opţiuni rezidenţiale	Una persoană	Două persoane	3–4 persoane	5–6 persoane	7 şi peste 7	Total
În zonă	18,29 111 45,49	24,51 146 43,06	35,35 210 40,61	16,83 100 45,24	4,54 27 42,86	100 594 42,91
Altă localitate în jud. Alba	13,09 22 9,01	25,00 42 12,38	38,00 64 12,37	20,23 34 15,38	3,54 6 9,52	100 168 12,13
În alte judeţe	14,4 54 22,13	25,86 97 28,61	40,00 150 29,01	14,93 56 25,34	4,80 18 28,57	100 375 27,09
Nu răspunde/ unde merg şi alţii/ mai multe variante	23,07 57 23,36	21,86 54 15,92	37,65 93 17,99	12,55 31 14,03	4,85 12 19,05	100 247 17,84
Total	17,63 244 100	24,49 339 100	37,35 517 100	15,96 221 100	4,55 63 100	100 1384 100

3. În funcţie de **sex,** opţiunile rezidenţiale se prezintă ca în *tabelul 17*.

Tabelul 17

Populaţia după zonele de strămutare şi sex

Zone de strămutare / Sexe	Zona obiectivelor	Alte zone ale jud. Alba	Alte judeţe	Unde merg şi alţii	Nu răspund	Total
B	35,30 829 50,34	20,69 486 51,97	25,68 603 46,17	7,11 167 53,35	11,00 263 49,53	100 2348 49,61
F	34,31 818 49,66	18,83 449 48,03	29,48 703 53,83	6,12 146 46,65	11,24 268 50,47	100 2384 50,31
Total	34,80 1647 100	19,76 935 100	27,6 1306 100	6,61 313 100	11,22 531 100	100 4732 100

În zona obiectivelor se constată o distribuţie aproape egală a opţiunilor după sexul lor (829 B faţă de 818 F), pentru ca în celelalte zone ale jud. Alba să predomine uşor, numeric, optanţii de sex masculin (486 B faţă de 449 F). În schimb se pare că femeile sunt mai decise decât bărbaţii să evadeze din centura munţilor cât mai departe, în alte judeţe. Femeile „evadante în depărtări” (în total 703) depăşesc cu 100 numărul bărbaţilor care optează pentru o rezidenţă în afara

județului Alba (în total 603). Această situație se explică, probabil, prin numărul relativ însemnat de fete orientate spre şcoli şi ocupații ce le scot din zonă.

4. În funcție de **vârstă**, opțiunile rezidențiale se distribuie ca în *tabelul 18*.

Tabelul 18

Distribuția populației după zonele de strămutare şi vârstă

Zone de strămutare / Vârstă	Zona obiectivelor	Alte zone din jud. Alba	Alte județe	Nedecişi şi nu răspunde	Total
0–14 ani	34,39 474 28,78	21,04 290 31,02	27,65 381 29,17	16,91 233 27,61	100 1378 29,12
15–29 ani	37,92 375 22,77	18,60 184 19,68	26,89 266 20,37	16,58 164 19,43	100 989 20,90
30–59 ani	30,57 494 29,99	20,11 325 34,76	29,33 474 36,29	19,99 323 38,27	100 1616 34,15
≥ 60 ani	40,59 304 18,46	18,16 136 14,54	24,70 185 14,16	16,55 124 14,69	100 749 15,83
Total	34,80 1647 1000	19,76 935 100	27,60 1306 100	17,84 844 100	100 4732 100

Se poate uşor detecta o oarecare **îmbătrânire a populației** care-şi fixează opțiunile în zona obiectivelor, îmbătrânire atât în comparație cu vârsta celorlalte **două colectivități** optante (P_2 şi P_3), cât şi în raport cu structura de vârstă a populației în ansamblu.

Într-adevăr, în timp ce grupa de vârstă 0–14 ani deține o pondere de 28,78% în subpopulația P_1, aceeaşi grupă de vârstă se găseşte în proporție de 31,02% în P_2 şi 29,17% în P_3. E interesant că grupa de vârstă imediat următoare (15–29 ani) depăşeşte prin ponderea ei (22,77%) în populația optantă pentru zona obiectivelor, pondere pe care o deține în celelalte două subpopulații (P_2 şi P_3). Fapt care merită să fie subliniat, căci această grupă de vârstă (375 de tineri) stă, pe bună dreptate **în centrul atenției beneficiarului**, atât pentru ceea ce **este**, cât mai cu seamă pentru ceea ce **poate deveni** ea – ca rezervă pentru şcoli de calificare şi de forță de muncă cu calificare ridicată – în contextul mutațiilor tehnico-economice din zonă. Ne hazardăm aci într-un mic calcul predictiv: dacă mărimea P_1 nu se va modifica – şi deci nici mărimea grupei 15–29 ani – atunci scăzând din cei 375 tineri rata inapților (3,50–4% la această vârstă), scăzând numărul aproximativ al acelor acare vor ieşi din această categorie până în 1980 (presupunând că atunci se vor deschide şcolile de calificare) şi adunând numărul celor 175 de copii din grupa 10–14 ani care în 1980 vor fi intrat cu toții în grupa 15–29 ani (scăzând şi din 175 rata de cei 3,50% inapți),

putem aproxima că din populaţia anchetată cca **400–430 (375-20-100+175-5) de vârstă 15–29 ani vor fi la dispoziţia beneficiarului în 1980 pentru calificare prin şcolile proiectate.**

Continuând analiza structurii pe vârste a celor 3 populaţii (P_1, P_2, P_3), reliefăm fenomenul **îmbătrânirii populaţiei care „rămâne" în comparaţie cu cele care „pleacă"**. Într-adevăr, la cele spuse adăugăm constatarea că ponderea celor de **60 de ani şi peste** în populaţia care rămâne este de **18,46%**, în timp ce în P_2 şi P_3 ea este de **14,54%, respectiv 14,16%**. Deci una din consecinţele negative ale strămutării populaţiei **poate** fi accentuarea pragului de îmbătrânire a populaţiei restante.

5. În funcţie de **nivelul şcolarităţii** (realizat sau în curs de realizare), distribuţia populaţiei după opţiunile rezidenţiale este cea din *tabelul 19.*

Tabelul 19 pune în lumină diferenţele în privinţa structurii pe nivele şi tipuri de şcolaritate între P_1, P_2, P_3, P_5 şi populaţia totală. Dar acest tabel şi diferenţele sau suprapunerile ce rezultă din el pot fi corectate şi într-un fel verificate prin eliminarea persoanelor cuprinse în linia 1–9 a tabelului, sub denumirea „nu e cazul", categorie de persoane ce poate introduce un element distorsionant în determinarea ponderilor ce ne interesează.

Tabelul 19

Distribuţia populaţiei după opţiuni rezidenţiale şi şcolaritate

Opţ. rezidenţiale / Preg.şcolară	Jud. Alba – în zona obiectivelor	Jud. Alba – alte zone	Alte judeţe	Unde merg şi alţii	Nu răspunde	Total
Nu e cazul	181 31,81	137 24,08	148 26,01	39 6,85	64 11,25	569 100
Analfabet	103 42,74	38 15,77	51 21,16	20 8,29	29 12,03	241 100
Şc. de 4 ani	660 36,54	336 18,60	487 26,96	113 6,25	10 0,55	1806 100
Şc. de 7–10 ani	477 31,11	332 21,66	442 28,83	101 6,59	181 11,80	1533 100
Liceu + şc. tennică	78 40,83	26 13,61	55 28,79	13 6,80	19 9,98	191 100
Şc. profesională	134 39,29	57 16,71	102 29,91	26 7,62	22 6,45	341 100
Facultate	8	4	12	1	3	28
Alte situaţii	6	5	9	–	3	23
Total	1647	935	1306	313	531	4732

Prin reducţia propusă, distribuţia populaţiei în subgrupele ei rezidenţiale şi proporţiile nivelelor şi tipurilor de şcoală în cadrul fiecărei subgrupe şi a populaţiei totale arată ca în *tabelul 20.*

Tabelul 20

Populaţia după rezidenţă şi pregătire şcolară

Populaţia / Preg.şcolară	Populaţia care rămâne	Populaţia care pleacă	Populaţia nonoptantă	Total
Analfabet	103 7,02	89 4,50	49 6,61	241 5,78
Şc. de 4 ani	660 45,02	823 42,09	323 43,8	1806 43,39
Şc. de 7–10 ani	477 32,53	774 39,59	282 38,05	1533 36,83
Liceu + şc. tennică	78 5,32	81 4,15	32 4,31	191 4,59
Şc. profesională	134 9,14	159 8,14	48 6,45	341 8,19
Alte situaţii	14	30 1,53	7	51 1,22
Total	1466 100	1956 100	741 100	4163 100

Datele *tabelului 20* indică o uşoară **modificare a structurii şcolare a populaţiei care rămâne în zonă faţă de aceeaşi structură a întregii populaţii anchetate**. În comparaţie cu aceasta din urmă, populaţia potenţial rezidentă în zonă va avea cu 1,1–1,2% mai **mulţi analfabeţi**, cu 1–3% mai **multe** persoane cu şcoală primară, cu 1–3% mai **puţin** persoane cu şcoala de 7–10 ani. Ca să comparăm numai rubricile cu un număr mai mare de persoane.

Sub raport structural-şcolar **diferenţele apar ceva mai accentuat între populaţia care potenţial pleacă şi cea care potenţial rămâne**. Aceasta **din urmă** include cu 2% mai **mulţi** analfabeţi, cu 2% mai multe persoane cu şcoală de 4 ani, cu 7% mai puţine persoane cu şcoală de 7–10 ani, ceva mai **multe** persoane cu liceu, şcoli tehnice şi profesionale în comparaţie cu populaţia care pleacă.

Schimbările au o dublă semnificaţie. **Pe de o parte**, prin **sporirea numărului de analfabeţi** şi scăderea ponderii acelor care au până la 7–10 clase, are loc o **uşoară deteriorare** a **structurii şcolare a populaţiei care rămâne** în amândouă raporturile amintite. **Pe de altă parte**, putem vorbi de o abia perceptibilă **ameliorare** a structurii şcolare, pe treptele mai înalte ale acesteia (şcoala profesională, liceu, şcoli tehnice), a populaţiei care rămâne în zonă în comparaţie cu celelalte două populaţii.

Desigur, în zonă rămâne o populaţie cu un stoc şcolar apreciabil – 477 persoane cu 7–10 clase, 78 cu liceu, 134 cu şcoală profesională – în total cu

700 persoane, grup de persoane care are o platformă şcolară corespunzătore pentru activităţi calificate. Nu putem trece însă cu vederea faptul că cca **1000 de persoane cu aceeaşi pregătire şcolară** – între care 159 cu şcoală profesională – înclină să părăsească zona, ceea ce fără îndoială poate constitui o pierdere atât pentru viaţa social-culturală, cât şi pentru activităţile de viitor din Valea Arieşului.

6. Dacă opţiunile rezidenţiale consemnate de noi s-ar realiza în linii mari, atunci structura interioară pe ocupaţii a fiecărei subgrupe rezidenţiale în comparaţie cu întreaga populaţie recenzată ar (va) arăta ca în *tabelul 21*.

Tabelul 21

Populaţia după zonele de strămutare şi ocupaţiile actuale*

Zonele de strămutare / Ocupaţii actuale	Zona obiectivelor	Alte zone ale jud. Alba	Alte judeţe	Unde merg şi alţii	Nu răspund	Total
Agricultor (inclusiv casnică)	567 33,95	305 18,26	461 27,60	123 7,36	214 12,81	1670 100
Muncitor necalificat	78 78,00	14	23	8	16	139 100
Muncitor calificat	133 47,5	42	60	10	35	280 100
Tehnician	9	3	2	–	2	16
Funcţionar – intelectual	19	1	11	3	3	37
Lucrător în servicii	21	3	10	2	1	37
Miner	57 35,19	41 25,31	37 22,84	4	23 14,20	162 100
Elevi şi studenţi	381 34,04	228 20,37	312 28,77	70 6,25	118 10,54	1119 100
Pensionar	100 24,87	98 24,38	149 37,06	30	25	402 100
Alte ocupaţii	35	31	44	10	21	141
Nu e cazul	247	169	187	53	73	729
Total	1647	935	1306	313	531	4732

Pentru a scoate şi mai pregnant în relief aspectele care ne interesează vom proceda şi de astă dată la o primă reducţie şi regrupare a datelor (*Tabelul 22*).

În acest tabel (22) am detaşat populaţia **ocupată (activă)** de cea **neocupată (inactivă),** distribuindu-le pe fiecare în parte pe categorii ocupaţionale sau de altă natură şi zone rezidenţiale. Diferenţele între structura ocupaţională a populaţiei active care rămâne în zonă, a populaţiei care pleacă, a celei non-optante şi a întregii populaţii se observă şi se citesc mai uşor.

* Termenul de ocupaţie este utilizat în sens mai general.

Tabelul 22

Opţiuni rezidenţiale şi ocupaţii actuale

Opţ. Rezid. / Ocup. actuale		În zona obiectivelor	Alte opţiuni rezidenţiale					TOTAL
			Jud. Alba	Alte judeţe	Unde merg şi alţii	Nu răspund	TOTAL	
Populaţia activă	Agricultori	567 33,95	305	461	123	214	1103 66,04	1670 100
	Muncitori necalificaţi	78 56,12	14	23	8	16	61 43,88	139 100
	M. calif. + tehnicieni	142 47,97	45	62	10	37	154 52,03	296 100
	Mineri	57 35,16	41	37	4	23	105 64,84	162 100
	Lucrător în servicii	21	3	10	2	1	16	37
	Funcţionari, intelectuali	19	1	11	3	3	18	37
	Alte ocupaţii	35	31	44	10	21	106	141
	TOTAL	919 37,02	440	648	160	315	1563 62,97	2482 100
Populaţia inactivă	Elevi şi studenţi	381	228	322	70	118	738	1119
	Pensionari	100	98	149	30	25	302	402
	Alte situaţii	247	169	187	53	73	482	729
	TOTAL	728 32,35	495	658	153	216	1522 67,65	2250 100
TOTAL		1647	935	1306	313	531	4732	2250

Operând o a doua regrupare şi reducţie, obţinem structura **ocupaţională a populaţiei exclusiv active** (*Tabelul 23*).

Tabelul 23

Ponderea ocupaţiilor actuale în populaţia activă
şi în subgrupele rezidenţiale posibile ale acesteia

Populaţia activă şi subgrupele ei rezidenţiale / Ocupaţii	Totalul populaţiei existente în zonă	Populaţia activă care rămâne	Populaţia activă care pleacă	Populaţia activă non-optantă
Agricultori	67,28	**61,67**	70,5	70,9
Mineri	6,52	**6,20**	7,2	5,68
Muncitori + tehnicieni	11,92	**23,93**	9,4	14,9
Funcţionari, intelectuali, lucrători în servicii	2,98	**4,34**	2,29	1,89
Alte ocupaţii	5,68	**3,80**	6,89	6,52
Total	100 (= 2482)	**100** **(= 919)**	100 (= 1088)	100 (= 475)

Din *tabelul 23* rezultă cât se poate de limpede două diferenţe esenţiale între structura ocupaţională a populaţiei care potenţial rămâne în zona obiectivelor şi celelalte 3 (trei) populaţii. **În primul rând**, ponderea agricultorilor în populaţia care rămâne este sensibil **mai mică** decât în celelalte trei populaţii: cca **61%** faţă de 67,70% şi 70%. **În al doilea**, se constată o **creştere substanţială a ponderii muncitorilor** (necalificaţi, calificaţi şi tehnicieni) în populaţia ce rămâne în comparaţie cu celelalte populaţii: de la cca 12,9%, 9,4% şi 15% la cca 24%. Rezultă că muncitorii se orientează în mult mai mare măsură spre rămânerea în zonă decât agricultorii. Aceştia din urmă aspiră în proporţie mai mare decât alte categorii de activi să părăsească munţii. Probabil că condiţiile nu prea favorabile agriculturii joacă rolul lor în această orientare spre exod.

Se poate pune însă, în acest context, următoarea întrebare: reducerea cu cca 1100 de persoane a numărului de agricultori din zonă – evident, în cazul realizării opţiunilor rezidenţiale – nu este oare proporţională cu reducerea necesarului de forţă de muncă în urma transformărilor ce vor avea loc? Problema aceasta poate dobândi un plus de acuitate dacă se vor realiza în următorii cinci-zece ani şi opţiunile profesionale ale subiecţilor. Doar **121 persoane** din populaţia care rămâne în zonă optează pentru agricultură, ceea ce reprezintă cca, 28% din lotul activ al populaţiei. Am spus „poate dobândi" deoarece noi nu ştim câtă forţă de muncă necesită agricultura din zonă, care este încărcătura cu zile-muncă pe an a populaţiei agricole existente (1670) etc. S-ar putea ca încărcătura să fie redusă, să existe, deci, un surplus de oameni în agricultură, caz în care reducţiile posibile calculate de noi să fie cât se poate de binevenite, normale.

Se mai poate pune şi a doua problemă: în condiţiile în care şi dacă va fi strămutată populaţia **întreagă** de pe văile în care vor fi amenajate noile obiective industrial-miniere **la o distanţă apreciabilă** (Bistra, Lupşa, Bucium) de **pământurile** (arabile, păşuni) **ce vor rămâne afectate agriculturii**, cum se va asigura transportul forţei de muncă la aceste locuri şi deci cultivarea lor în condiţii normale? Nu ne îndoim că cei ce se ocupă cu reamenajarea agriculturii şi silviculturii din zonă cunosc acest probleme şi se preocupă de soluţionarea lor. Poate, însă, că n-ar fi rău să li se comunice şi aceste date ale noastre.

Putem presupune deci că nu numai necesităţile manifestate de forţă de muncă pentru noile obiective, ci **şi nevoile agriculturii din zonă** – cât şi alte considerente demografice şi sociale – reclamă luarea unei decizii, demararea unor acţiuni care să contracareze posibila migraţiune **excesivă** din zonă, să menţină acest proces, pe cât e cu putinţă, în limitele normalului.

7. În urma opţiunilor rezidenţiale, noi grupări de persoane apar cu structuri diferite între ele şi în raport cu populaţia întreagă cercetată – sub raportul **capacităţii de muncă** aşa cum indică *tabelul 24*.

Tabelul 24

Populaţia după zonele de strămutare şi capacitatea de muncă

Zonele de strămutare / Capacitatea de muncă	În zona obiective-lor	În alte zone ale jud. Alba	În alte judeţe	Unde merg şi alţii	Nu răspund	Total
Apt	1172 35,80	651 19,89	870 23,58	197 6,01	383 11,70	3273 100
Potenţial apt	184 36,43	103 20,39	123 24,35	51 10,09	44 8,71	505 100
Inapt	291 30,50	181 18,97	313 32,80	65 6,81	104 10,80	954 100
Total	1164	935	1306	313	531	4732

Din totalul apţilor – cum se observă – 1172 (35,80%) rămân în zonă, iar din totalul inapţilor 291 (30%). Regrupând datele, punem (în *tabelul 25*) mai clar în relief diferenţele, exprimate exclusiv în cifre, dintre cele 4 (patru) populaţii în ce priveşte aptitudinea pentru muncă.

Tabelul 25

Capacitatea de muncă în populaţia totală şi în subgrupele rezidente ale acesteia (în %)

Populaţia / Capacitatea de muncă	Totalul populaţiei existente în zonă	Populaţia care rămâne	Populaţia care pleacă	Populaţia non-optantă
Aptă	69,16	**71,15**	67,87	68,72
Parţial aptă	10,67	**11,17**	10,08	11,25
Inaptă	20,16	**17,66**	22,04	20,02
Total	100 (= 4732)	**100** **(= 1647)**	100 (= 2241)	100 (= 844)

Se observă uşor că eventuala regrupare teritorială a populaţiei, potrivit opţiunilor exprimate, va **favoriza,** sub raportul capacităţii de muncă, **populaţia înclinată să rămână în zonă**. Într-adevăr, proporţia apţilor în această ultimă populaţie **depăşeşte** cu 3,4% proporţia aceloraşi în populaţia care vrea să plece. Iar procentul celor inapţi este cu cca **4,5% mai mic** în populaţia care rămâne în comparaţie cu cealaltă populaţie.

Precizăm că aici e vorba de **întreaga** populaţie care pleacă sau rămâne, indiferent de zonă – după strămutare, şi aceasta este de 919 persoane. Dacă procentul inapţilor în **întreaga** populaţie care rămâne în zonă (1647 persoane) este de **17,66%**, având în vedere numărul mare de vârstnici (304 persoane de 60 ani şi peste) în această populaţie şi ponderea ridicată a inapţilor în această grupă de vârstă, putem presupune că procentul inapţilor în populaţia **activă** din zonă (919 persoane) să fie

cam de 15–20%. În acest caz populaţia aptă pe care se va putea conta în cazul strămutării va fi de cca 750–850 persoane.

Am urmărit, în acest capitol, să degajăm din informaţia colectată **schimbările** structurale, **consecinţele** cantitative şi calitative, pozitive sau negative (din diferite puncte de vedere), dorite (scontate) sau, eventual, nedorite (nescontate) de beneficiar, schimbări şi consecinţe ale strămutării populaţiei ca urmare a unor amplasări industrial-miniere în cele nouă obiective. Am reliefat, credem suficient, transformarea pozitivă a structurii populaţiei care rămâne în zonă după diverse caracteristici, în sensul **modernizării** ei, sub impulsul mutaţiilor tehno-economice ce vor avea loc în zonă. Totodată n-am ocolit distorsiunile, deteriorările – cantitative şi calitative – posibil de survenit şi, deci, de prevenit – în structura populaţiei care va rămâne în zonă, luând în consideraţie atât nevoile de forţă de muncă industrială şi agricolă, cât şi necesităţi demografice şi socio-culturale mai generale.

Abordarea, în continuare, a **opţiunilor profesionale**, va dezvălui noi dimensiuni ale transformărilor posibile în profilul populaţiei, noi dimensiuni ale acestor transformări, cu deosebire acele transformări care merg în întâmpinarea aşteptărilor beneficiarului.

V. **OPŢIUNI PROFESIONALE**

1. *Problema opţiunilor profesionale prezintă mare interes, sub dublu aspect: practic şi ştiinţific. Practic – din unghiul de vedere al rezervelor de forţă de muncă, atât pentru obiectivele miniere-industriale ce urmează a se construi, cât şi pentru agricultura din zonă; ştiinţific – din unghiul de vedere al mobilităţii sociale, al aspiraţiilor şi strategiei mobilitare a populaţiei cercetate, a influenţei implantării întreprinderilor miniere-industriale asupra acestor aspiraţii. De fapt, cele două unghiuri de vedere sunt strâns interdependente. Totuşi, în paginile care urmează, ne vom concentra asupra chestiunilor ce vizează în mod direct resursele de forţă de muncă, urmărind desprinderea aspectelor care – credem – pot interesa pe beneficiar.*

2. Vom atrage pentru început atenţia asupra datelor privitoare la repartizarea opţiunilor profesionale ale populaţiei totale (*tabelul 26* – linia orizontală a totalurilor).

Rezultă mai întâi că o mare parte a populaţiei, ceva mai mult de un sfert din total (1.219 persoane), figurează la rubrica „nu e cazul”. Această parte a populaţiei cuprinde persoanele în vârstă (sunt 630 de persoane de peste 60 de ani sau 814 persoane de peste 50 de ani); la aceştia se mai adaugă un număr de bolnavi şi inapţi dintre cei mai puţin vârstnici, mulţi dintre ei pensionari de boală (silicoză).

Un număr, de asemenea mare, de subiecţi nu au exprimat o opţiune profesională, amânând formularea unei atari opţiuni pentru o dată nedeterminată („să înceapă şcoala şi vom vedea”). Sunt 974 de persoane în această situaţie, evident copii şi tineri.

Rămân, prin urmare, cu opţiuni efective şi realizabile într-un viitor apropiat, un număr de 2.539 (53,63% din 4.732) persoane, ceva mai mult de jumătate din populaţia totală.

Vom considera în continuare cifra de 2.539 drept totalul opţiunilor efective, total la care vom corela toate procentele ulterioare.

Pentru „agricultor” avem 348 (13,71% din 2.539) de opţiuni.

Tabelul 26

Întreaga polulaţie după opţiuni profesionale şi obiectiv

TOTAL	632	1570	366	227	477	241	348	260	611	**4732**
Aceeaşi ocupaţie	36	137	37	10	28	16	36	24	92	**416**
Alte ocupaţii	33	124	61	81	29	5	27	19	34	**413**
Medici	2	6	1	–	–	–	3	1	9	**22**
Ingineri	4	25	–	–	2	6	8	7	6	**58**
Învăţători şi profesori	10	33	1	1	1	3	12	5	20	**86**
Funcţionari	2	7	–	–	1	–	4	3	12	**29**
Servicii	37	141	–	–	3	13	16	16	65	**291**
Tehnicieni	13	50	–	1	2	13	8	23	18	**128**
Muncitori calif. metalurgie	11	27	–	1	–	2	–	4	12	**59**
Muncitor calif. expl. minieră	8	24	2	1	3	1	2	1	3	**45**
Miner subteran	18	10	1	1	12	3	1	2	–	**48**
Miner carieră	–	7	2	–	2	5	1	–	1	**18**
Muncitor calif. construcţii	13	15	2	–	3	–	3	–	10	**46**
Muncitor necalif. construcţii	7	9	1	–	4	–	1	–	1	**23**
Muncitor calificat în orice domeniu	60	175	9	13	22	32	32	16	71	**430**
Muncitor necalif. în orice domeniu	12	29	5	2	3	5	4	3	16	**79**
Agricultură	59	69	42	21	125	6	14	4	8	**348**
Să înceapă şcoala	172	312	112	31	120	36	66	52	73	**974**
Nu e cazul	135	370	90	64	117	95	108	80	160	**1219**
Obiectiv	1	2	3	4	5	6	7	8	9	**TOTAL**

Pentru profesiunile importante din unghiul de vedere al beneficiarului, opţiunile se repartizează astfel: muncitor necalificat, în alte domenii decât mineritul, construcţiile şi metalurgia – 79 (3,11%); muncitor calificat în aceleaşi domenii 430 (16,93%); muncitor necalificat în construcţii – 23 (0,90%); muncitor calificat în construcţii 46 (1,81%); miner în carieră – 18 (0,70%); miner în subteran – 48 (1,89%); muncitor calificat în exploatare minieră – 45 (5,04%); în servicii – 291 (11,45%; e vorba în proporţie de peste 90% de femei casnice care s-ar angaja la cantine etc.); funcţionari – 29; alte ocupaţii – 413 (16,26%). După cum se vede, opţiunile pentru cele mai importante domenii sunt reduse ca număr, majoritatea doar de ordinul zecilor. Dacă luăm împreună opţiunile pentru profesiunea de **muncitor necalificat din toate domeniile**, avem cifra **168** (6,68); pentru **muncitor calificat în toate domeniile – 580** (22,84); pentru **profesiunile muncitoreşti, indiferent de domeniu şi de calificare, avem deci 748 (29,46% opţiuni)**. Credem că această din urmă cifră este de luat în considerare, întrucât este de presupus că cel care a optat pentru o profesiune muncitorească determinată va putea fi utilizat, la nevoie, şi în alte domenii, mai mult sau mai puţin apropiate.

Tabelul 27

Opţiunile profesionale (pe total), corectate prin „aceeaşi ocupaţie”

Nu e cazul			1219
Să înceapă şcoala...			974
Agricultor	348	77	425
Muncitor necalificat	79	41	120
Muncitor calificat	430	103	533
Muncitor necalif.construcţii			23
Muncitor calif. construcţii			46
Miner în carieră			18
Miner în subtean	48	53	101
Muncitor calif.expl.minieră			45
Muncitor calif. metalurgie			59
Tehnician	128	6	134
Servicii	291	11	302
Funcţionari	29	14	43
Învăţători, profesori			86
Ingineri			58
Medici			22
Alte ocupaţii	413	55	468
Nu răspunde			36
TOTAL		360	4732

În *tabelul 26*, privind opţiunile profesionale, figurează un număr relativ mare – 416 cazuri – de persoane care declară opţiunea pentru „aceeaşi profesiune” ca în prezent. Desfăcând această poziţie în componentele sale (*tabelul 27*), obţinem la profesiunile care interesează un număr întrucâtva mărit la

disponibilităţi. Astfel: la agricultor – 431, la muncitor necalificat – 10, la muncitor calificat – 533, la minier – 101, la tehnician – 134, la serviciu – 302, la funcţionar – 43 şi la alte ocupaţii – 468. Creşterea este considerabilă la profesiunile (în ordine crescândă) muncitor calificat, agricultor, miner, muncitor necalificat. Cu aceste completări, **obţinem pentru muncitori necalificaţi în toate domeniile – 962; pentru muncitori calificaţi în toate domeniile – 683; pentru profesiunile muncitoreşti, indiferent de domeniu şi de calificare, un total de 943 opţiuni.** Aceasta este cifra maximă pe care se poate conta. La aceasta se mai adaugă, eventual, un număr nedeterminabil din cifra relativ mare – 413, cum s-a văzut – de opţiuni pentru „alte ocupaţii”, nespecificate, precum şi un număr, de asemenea nedeterminabil, din categoria „să înceapă şcoala” (în care se cuprind în majoritate copiii mici, între 0–4 şi 5–10 ani.

Rămâne la latitudinea beneficiarului să aprecieze caracterul satisfăcător sau nesatisfăcător, din unghiul de vedere al necesarului de proiectat de forţă de muncă, al disponibilităţilor probabile constatate de noi.

3. Corelaţia poate cea mai importantă, din unghiul de vedere al beneficiarului, este aceea **dintre opţiunile profesionale şi cele rezidenţiale**. Datele de mai sus, precum s-a văzut, se referă la populaţia totală din zonă, supusă cercetării. O bună parte din această populaţie însă, cum s-a arătat în capitolul al IV-lea al prezentei sinteze, intenţionează ca, la schimbarea reşedinţei, să se stabilească în alte judeţe. Este evident că rămân efectiv interesante, din unghiul de vedere al beneficiarului, numai acele opţiuni profesionale care se asociază cu asemenea opţiuni rezidenţiale care fac posibilă exercitarea profesiunilor alese în cadrul obiectivelor ce se vor construi. Prin urmare, credem că trebuie desprinse din opţiunile populaţiei totale cele ale populaţiei care intenţionează să se stabilească în zonă (P_1) – *tabelul 28*.

Din totalul de 4.732 persoane, 2.193 (46,34%) nu s-au angajat în opţiuni profesionale efective. Până la totalul de 4.732 rămân 2.539 (53,66%) persoane care au optat pentru grupele de profesiuni indicate în tabel, distribuite fiind aceste persoane concomitent în funcţie de opţiunile lor profesionale şi rezidenţiale.

Populaţia care intenţionează să rămână în zona obiectivelor se distribuie în funcţie de opţiunile profesionale în următoarele categorii: 121 agricultori, 77 mineri, 34 muncitori în construcţii, 304 muncitori în diverse domenii industriale (din care 33 în metalurgie), 88 funcţionari-intelectuali, 133 muncitori în servicii, 124 alte ocupaţii. Se poate constata **numărul restrâns de opţiuni** pentru profesii ce vor deţine **o pondere foarte importantă** într-un viitor apropiat în zonă. E vorba de **minerit** cu 77 opţiuni, ceea ce va însemna – în cazul realizării lor – o **scădere** a numărului de mineri din zonă cu 87 persoane, deci cu peste 50%; de **construcţii** şi **metalurgie**, cu un total de 77 opţiuni. Desigur, mai există 437 opţiuni profesionale ale celor ce nu au optat pentru o nouă rezidenţă sau sunt indecişi. Aceştia reprezintă o **primă rezervă** care, în condiţiile în care am vorbit în multe locuri ale acestui studiu, poate fi mai uşor convertită la rezidenţă în zonă şi deci poate completa lotul de muncitori solicitaţi de beneficiar. Presupunând că s-ar

realiza o atare convertire, numărul minerilor **potenţiali** ar creşte de la 77 la 102, acela al metalurgiştilor la 42, iar cel al muncitorilor în construcţii la 45. Creşteri, evident, nesemnificative. Dacă considerăm în ansamblu opţiunile muncitorilor din P_1, ele reprezintă un total de 461 (inclusiv tehnicienii), cu 136 mai puţin decât numărul total de muncitori (597) existent actualmente în zona obiectivelor. E clar că opţiunile **nu** merg în sensul aşteptărilor, că amplasările industrial-urbane n-au exercitat o influenţă notabilă asupra opţiunilor profesionale şi rezidenţiale. Putem presupune că viitoarele amplasări sunt încă îndepărtate, abstracte, vagi în conştiinţa populaţiei şi că, prin intensificarea măsurilor de informare, propagandă, publicitate şi, apoi, prin demararea efectivă a construcţiilor, mulţi ar reveni asupra opţiunilor actuale.

Tabelul 28

Populaţia după opţiunile rezidenţiale şi opţiunile profesionale

Opţ. rezid. / **Opţiuni profesionale**		**În zona obiec-tivelor**	**Alte opţiuni rezidenţiale**				**TOTAL**
			În jud. Alba	**În alte judeţe**	**Indecis sau nu răspund**	**TOTAL**	
Non-opţiuni	Nu este cazul	397 32,56	228	365	229	822 67,44	1219 100
	Să înceapă şcoala	313 32,13	211	272	178	661 67,87	974 100
	TOTAL	710 32,31	439	637	407	1483 67,62	2193 100
Opţiuni efective	**Agricultori**	121 28,07	99	129		310 71,92	431 100
	M. în div. domenii	274 41,96	130	139	110	379 58,04	653 100
	Muncitori în construcţii	34 49,21	10	14	11	35 50,79	69 100
	Mineri	75 46,95	32	30	25	87 53,05	164 100
	Muncitori în metalurgie	33 55,93	7	10	9	26 44,07	59 100
	Tehnicieni	53 39,55	27	34	20	26 44.07	59 100
	Funcţionari, intelectuali	88 33,58	47	86	41	174 66,42	262 100
	Servicii	133 44,03	31	79	59	169 55,97	302 100
	Alte ocupaţii	124 26,66	113	148	80	341 73,34	465 100
	TOTAL	937 36,90	496	669	437	1602 63,10	2539 100
TOTAL		1647 34,80	935	1306	844	3085 65,20	4732 100

Dacă P_5 ar fi redusă în zonă, atunci, evident, va spori apreciabil (cu 175) numărul muncitorilor potenţiali de la 461 la **636**.

Dar cifra care poate dă cel mai mult de gândit este cea de **121** opţiuni pentru agricultură. Dacă s-ar realiza o atare opţiune, ar însemna că din 1670 de persoane care au lucrat în agricultura din zona obiectivelor numai **121** (cca **7%** din totalul agricultorilor existenţi astăzi) se vor mai îndeletnici cu aceeaşi ocupaţie peste 5–10 ani, în timp ce teritoriul agricol şi necesităţile forţei de muncă nu vor scădea corespunzător.

Trebuie să recunoaştem că opţiunile profesionale prefigurează o structură socio-profesională posibilă a populaţiei actuale efectiv optante (în esenţă cea **activă**) radical modernizată, în care agricultorii deţin doar cca 17%, iar celelalte profesii (secundare şi terţiare) ar avea o pondere de cca 83% (*tabelul 29*).

Tabelul 29

Opţiuni rezidenţiale şi opţiuni profesionale efective

Opţiuni rezidenţiale / **Opţiuni prof. efective**	**În zona obiectivelor**	**Alte opţiuni**	**TOTAL**
Agricultori	121 28,04	310 71,96	431 100
Muncitori	551 40,54	808 59,46	1359 100
Servicii	170 36,95	290 63,05	460 100
Funcţionari şi intelectuali	95 32,87	194 67,13	289 100
TOTAL	937 36,90	1602 63,10	2539 100

Comparaţia dintre cele două populaţii arată limpede că modernizarea va fi mai accentuată în cazul populaţiei care rămâne.

4. O corelaţie importantă este aceea dintre **opţiunile profesionale şi calificarea** optanţilor. Dispunem de datele privitoare la această corelaţie numai pentru **capii de familie** (*tabelul 30*).

Dintre cei **necalificaţi**, aproape jumătate (319) se înscriu pentru opţiuni la „nu e cazul”. Din rest, cei mai mulţi (133) se găsesc la „aceeaşi ocupaţie”, care înseamnă cu precădere agricultură. Dintre cele 195 de persoane care rămân, 47 optează pentru profesiunea de muncitor necalificat în variate domenii, 36 pentru profesiunea de muncitor calificat în variate domenii, deci în total 83 de opţiuni pentru profesiuni muncitoreşti. De notat: la cei necalificaţi predomină opţiunile pentru profesiuni, de asemenea, fără calificare. Şi aici, avem un număr relativ de opţiuni pentru „alte ocupaţii”: 41.

Tabelul 30

Opţiunile profesionale şi calificarea capilor de familie

Calificare / Opţiuni profesionale	Nu e cazul	Calificare terminată	Calificare în curs de efect.	Nu e calificat	Alte situaţii	TOTAL
Nu e cazul	200	180	2	319	13	714
Să înceapă şcoala...				1		1
Agricultor	21	2		48		71
Muncitor necalificat	3	2		22		27
Muncitor calificat	5	32	3	14	2	56
Muncitor necalif.construcţii			2	10		12
Muncitor calif. construcţii	4		1	12		26
Miner în carieră	2	4		7	1	14
Miner în subtean	6	25	2	8		41
Muncitor calif.expl.minieră	1	7	5	10	1	24
Muncitor calif. metalurgie	1	5				
Tehnicieni	4	5		1	1	11
Servicii	7	4		19		30
Funcţionari		1				1
Învăţători, profesori						
Ingineri		1				1
Medici						
Alte ocupaţii	2	20				69
Aceeaşi ocupaţie	54	117				330
Nu răspunde						2
TOTAL	310	414				1436

Cei cu „calificarea în curs de terminare” sunt nesemnificativ de puţini.

Dintre cei **calificaţi** avem la „nu e cazul” 180, iar la „aceeaşi ocupaţie” 117. Rămân cu opţiuni efective şi cunoscute 117, dintre care pentru diferite profesiuni muncitoreşti optează 84 în total. La „alte ocupaţii” avem 20, iar la „agricultor” – în mod firesc doar 2.

5. Corelaţia dintre opţiunile profesionale şi pregătirea şcolară (*Tabelul 31*).

Populaţia totală prezintă un număr destul de ridicat de analfabeţi (241, cca 5%); însă cea mai mare parte dintre aceştia (168 persoane) **nu** prezintă opţiuni profesionale, încadrându-se la „nu e cazul”; 22 optează pentru agricultură, restul, în proporţii lipsite de importanţă, pentru profesii muncitoreşti necalificate şi pentru servicii; 21 pentru „aceeaşi ocupaţie”.

Coloanele cele mai importante ale tabelului sunt cele care vizează pe cei cu **şcoală de 4 ani (1806 persoane)** şi pe cei cu **şcoală de 7–10 ani (1533 persoane)**.

Dintre cei cu şcoală de 4 ani, avem 727 la „nu e cazul” (persoane în vârstă etc.), 178 la „să înceapă şcoala …”, 117 la „alte ocupaţii” şi 187 la „aceeaşi ocupaţie”. Rămân deci, în total, pentru profesiuni muncitoreşti 207 opţiuni. Majoritatea celor care, în total, optează pentru servicii se află în această coloană: 150.

Tabelul 31

Opţiunile profesionale şi pregătirea şcolară

Pregătire şcolară / Opţ. profesion.	Nu e cazul	Analfabet	Şc. 4 ani	Şc. de 7–10 ani	Liceu terminat	Liceu neterminat	Şc. prof. terminată	Şc. prof. neterminată	Şc. tehnică terminată	Şc. tehnică neterminată	Facultate terminată	Facultate neterminată	Alte situaţii	TOTAL
Nu e cazul	58	168	727	233	6	2	18	0	3	0	0	0	4	1219
Să înceapă şcoala...	465	9	17	98	0	10	3	9	0	1	0	0	2	975
Agricultor	0	22	207	116	1	0	1	0	0	0	0	0	1	348
Muncitor necalificat	0	7	47	24	1	0	0	0	0	0	0	0	0	79
Muncitor calificat	14	0	74	246	3	9	61	23	0	0	0	0	0	430
Muncitor necalif. construcţii	0	2	11	9	0	0	1	0	0	0	0	0	0	23
Muncitor calif. construcţii	0	2	13	10	0	0	14	6	0	0	0	0	1	46
Miner în carieră	0	0	9	5	0	0	3	0	0	0	0	0	1	18
Miner în subtean	0	0	25	19	0	0	4	0	0	0	0	0	0	48
Muncitor calif. expl. minieră	0	0	23	18	0	0	4	0	0	0	0	0	0	45
Muncitor calif. metalurgie	0	0	5	27	0	1	8	17	0	1	0	0	0	59
Tehnician	5	0	12	49	13	23	7	12	5	0	0	0	2	128
Servicii	2	6	150	113	5	5	7	3	0	0	0	0	0	291
Funcţionari	2	0	2	13	3	4	1	2	2	0	0	0	0	29
Învăţători, profesori	5	0	7	45	9	11	1	1	0	0	3	3	0	85
Ingineri	1	0	7	20	2	14	0	2	1	1	0	10	0	58
Medici	4	0	2	9	1	3	1	0	2	0	0	0	0	22
Alte ocupaţii	14	5	117	169	12	13	37	28	2	4	3	6	3	413
Aceeaşi ocupaţie	0	21	187	107	7	3	62	5	6	2	3	0	7	410
Nu răspunde	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
TOTAL	570	242	1806	1533	63	98	233	108	21	9	9	19	21	4732

Dintre cei cu şcoală de 7–10 ani, avem 233 la „nu e cazul” (persoane în vârstă etc.), 298 la „să înceapă şcoala …” (tineri care deci îşi caută şcolarizarea), 169 la „alte ocupaţii” şi 107 la „aceeaşi ocupaţie”. Rămân deci, din total, **726** de opţiuni efective. Dintre acestea, 116 se îndreaptă spre agricultură. Pentru profesiuni muncitoreşti necalificate s-au exprimat în această coloană 57 opţiuni, iar pentru cele calificate, cum era firesc, mult mai multe – 301; deci în total pentru profesiunile muncitoreşti 358 opţiuni. Avem şi în această coloană o mare parte a opţiunilor totale pentru servicii: 113. Este de remarcat că în această coloană sunt

relativ multe opţiuni pentru profesiuni intelectuale, în total 74, din care 45 învăţători-profesori, 20 ingineri, 9 medici; sunt şi 49 de opţiuni pentru profesiunea de tehnician. Natural, în categoria celor cu şcoala de 7–10 ani, aspiraţiile de mobilitate ascensională sunt mai ridicate.

Dintre celelalte categorii, doar coloana celor cu şcoala profesională terminată are o pondere mai importantă – 233 de persoane. În această coloană, cele mai numeroase opţiuni merg, de asemenea, spre profesiunile muncitoreşti calificate – 87, în toate domeniile. Aici nu apar decât cu câte o singură opţiune profesiunile intelectuale, şi doar 7 pentru profesiunea de tehnician.

Coloana celor cu şcoala profesională neterminată – 108 persoane în total, prezintă caracteristici similare cu coloana precedentă.

6. Din *tabelul 32* privind **corelaţia dintre opţiunile profesionale şi capacitatea de muncă**, prezintă oarecare interes doar coloana „parţial apt", deoarece datele despre cei apţi sunt foarte apropiate, la cele mai multe şi mai importante profesiuni, cu cele din tabelul de bază al repartizării opţiunilor populaţiei totale, iar problema opţiunilor celor inapţi nu se pune.

Tabelul 32

Opţiunile profesionale şi capacitatea de muncă

Capacit. de muncă / Opţiuni profesionale	**apt**	**parţial apt**	**inapt**	**Total**
Nu e cazul	121	215	883	1219
Să înceapă şcoala …	955	4	15	974
Agricultor	296	49	3	348
M.necalific.în orice domeniu	64	15	–	79
M. calificat în orice domeniu	420	9	1	430
M. necalific. construcţii	22	1	–	23
M. calificat construcţii	42	4	1	46
Miner în carieră	16	1	1	181
Miner în subtean	40	8	–	48
Muncitor calific. expl. minieră	43	2	–	45
M. calificat metalurgie	57	2	–	59
Tehnician	126	1	1	128
Servicii	240	47	4	291
Funcţionari	29	0	–	29
Învăţători, profesori	83	3	–	86
Ingineri	37	1	–	58
Medici	22	–	–	22
Alte ocupaţii	345	33	35	413
Aceeaşi ocupaţie	296	106	8	410
Nu răspunde	1	3	2	6
TOTAL	3275	504	953	4732

Deci, la „parţial apţi", avem următoarele date: pentru profesiunile muncitoreşti necalificate optează 25, pentru cele calificate 17 persoane; în total deci pentru

profesiunile muncitoreşti – 42 de persoane. Trebuie deci avut în vedere că din totalurile semnalate anterior (168 – 580 – 748 după *tabelul 26* din prezenta sinteză) aceste cifre trebuie, eventual, scăzute, ca fiind vorba de persoane doar parțial apte de muncă.

La opțiunile pentru agricultură – 49 – şi pentru servicii – 47 –, aptitudinea parțială credem că nu reprezintă un impediment hotărâtor.

7. În legătură cu problema capacității de muncă se află şi aceea a **corelației dintre opțiunile profesionale şi vârsta optanților** (*tabelul 33*).

Tabelul 33

Opțiunile profesionale în funcție de vârstă

Vârsta / Opț. profes.	Sub 4 ani	5–9 ani	10–14 ani	15–19 ani	20–29 ani	30–39 ani	40–49 ani	50–59 ani	≥ 60 ani	Total
Nu e cazul	37	19	15	3	20	104	207	184	630	1219
Să înceapă şcoala	340	320	239	68	4	2	–	1	–	974
Agricultor	–	–	1	10	44	101	93	65	24	348
M.necalific. indif. de dom.	–	1	3	5	18	23	18	6	5	79
M. calificat indif. unde	5	38	97	100	115	47	24	4	–	430
M. necalific. construcții	–	1	4	1	6	1	2	6	3	23
M. calificat	–	–	–	8	11	12	10	4	1	46
Miner carieră	–	–	–	2	4	5	5	1	1	18
Miner subteran	–	–	–	1	7	20	17	2	1	48
M. calific. expl. minieră	–	2	3	3	13	16	7	1	–	45
M. calificat metalurgie	–	5	13	29	5	4	1	–	2	59
Tehnicieni	3	13	28	51	26	2	4	1	–	128
Servicii	–	4	7	26	54	82	79	33	6	291
Funcționari	2	3	10	3	9	1	1	–	–	29
Învățători, profesori	4	12	37	18	14	–	1	–	–	86
Ingineri	–	7	16	20	12	1	1	1	–	58
Medici	3	6	4	6	3	–	–	–	–	22
Alte ocup	8	25	42	84	106	56	56	20	16	413
Aceeaşi ocup.	–	–	–	10	70	121	106	53	50	410
Nu răspunde	–	1	–	1	–	1	3	–	–	6
TOTAL	402	457	519	448	541	599	635	382	749	4732

Nu vom lua în considerație nici primele două coloane (sub 4 ani şi între 5–9 ani), nici ultimele două (între 50–59 ani şi peste 60 de ani), din motive care nu necesită explicații.

În coloanele între 10–14 ani şi 15–9 ani, considerate împreună, lipsesc aproape complet opțiunile pentru profesiunile muncitoreşti necalificate (în total, pe cele două coloane, 15 opțiuni); profesiunile muncitoreşti calificate sunt prezente în mod mai consistent, cu 24 opțiuni. În acelaşi timp, **cele mai multe dintre opțiunile totale** pentru profesiunea de tehnician (79 din 128), ca şi pentru profesiunile intelectuale (81 din 166), se află în aceste două coloane. Pentru agricultor, avem aici doar un total de 11 opțiuni. Rezultă limpede că la aceste grupe de vârstă avem de-a face cu cele mai importante aspirații mobilitare profesionale ascensionale.

Din coloana următoare, a celor între 20–29 de ani, desprindem prezența unor ceva mai numeroase opțiuni pentru profesiunile muncitoreşti necalificate (35), cu predominanța orientării spre cele calificate (144). În această coloană, optanțele pentru servicii sunt mai numeroase (54); sunt 26 opțiuni pentru profesiunea de tehnician şi 29 de opțiuni pentru profesiuni intelectuale. Aspirațiile profesionale sunt ceva mai scăzute decât la cele două grupe anterioare de vârstă.

Opțiunile pentru profesiunile muncitoreşti necalificate sunt exprimate, în cea mai mare parte, de persoanele din grupele de vârstă între 30–39 şi 40–49 de ani, luate împreună: 91 opțiuni din totalul de 168 pe întreaga populație. Aici avem şi cele mai multe opțiuni pentru agricultură: 194, din totalul de 348 pe întreaga populație (până la total mai intervin grupele celor mai în vârstă cu 99 de opțiuni). Corespunzător, scade ponderea opțiunilor pentru profesiunile muncitoreşti calificate, pentru profesiunea de tehnician şi dispare opțiunea pentru profesiunile intelectuale.

Nu necesită comentarii împrejurarea că la grupele de vârstă dintre 50–59 de ani şi de peste 60 de ani figurează cele mai multe persoane la „nu e cazul" să facă opțiuni profesionale: 814 persoane din 1.219 pe totalul populației. Dar trebuie încă o dată menționat că 331 de persoane figurează la „nu e cazul" – inapți, în cea mai mare parte – din grupele de vârstă între 20–49 de ani.

8. Opțiunile profesionale şi sexul optanților (*tabelul 34*) permite următoarele constatări principale:

Majoritatea celor ce optează pentru agricultură – 307 din totalul de 348 de persoane – sunt femei; femeile prezintă cele mai multe opțiuni pentru profesiuni muncitoreşti nedeterminate („indiferent unde"), 51 din 80; ele prezintă şi un număr relativ ridicat de opțiuni pentru profesiunile de muncitor calificat nedeterminată, 195 din totalul de 430. Marea majoritate, 270 din 291 de opțiuni pentru servicii, sunt din partea femeilor, cum s-a mai arătat. Ele au făcut o importantă parte a opțiunilor pentru profesiunea de tehnician – 56, din totalul de 127. La opțiunile

pentru profesiunea de funcţionar, ca şi pentru profesiunile intelectuale, femeilor le revine majoritatea, cu excepţia profesiunii de inginer.

Tabelul 34

Opţiunile profesionale şi sexul

Sexul / Opţiuni profesionale	Bărbaţi	Femei	Total
Nu e cazul	647	572	1219
Să înceapă şcoala …	472	502	974
Agricultor	41	307	348
M. necalificat indif.unde	29	51	79
M. calificat indif.unde	235	195	430
M. necalific. construcţii	17	6	23
M. calificat construcţii	44	2	46
Miner în carieră	18	–	18
Miner în subtean	47	1	48
Muncitor calific. expl. minieră	45	–	45
M. calificat metalurgie	52	7	59
Tehnician	71	56	128
Servicii	21	270	291
Funcţionari	7	22	29
Învăţători, profesori	28	58	86
Ingineri	35	23	58
Medici	6	16	22
Alte ocupaţii	211	202	413
Aceeaşi ocupaţie	318	92	410
Nu răspunde	4	2	6
TOTAL	2348	2384	4732

Deci, în concluzie, opţiunile pentru profesiunile muncitori calificaţi sunt în majoritate ale unor bărbaţi, tineri, cu şcoală de 7–10 ani terminată. Aceştia [se] prezintă totodată ne-opţional pentru agricultură.

9. O problemă cu multiple implicaţii practice şi teoretice este analiza raportului dintre **ocupaţia actuală şi opţiunea profesională**. Ne întrebăm, altfel, care este rata mobilităţii socio-profesionale latente. Pornind de la constatarea că profesiunile diferă mai mult sau mai puţin între ele sub aspectul unor parametri de bază – dintre care unul esenţial este gradul de specializare pe care îl presupune o anumită profesiune –, şi că astfel putem constitui o ierarhizare a lor, ne punem problema **distanţei** dintre ocupaţiile actuale şi cele opţionale. Respectiva distanţă – care înseamnă, în acelaşi timp, grad de concordanţă, precum şi intensitate a mobilităţii prezumtive (latentă), ne dă indicaţii referitoare atât la probabilitatea realizării

mobilității efective, cât şi la o estimare a eforturilor (personale şi sociale) necesare înfăptuirii ei (*Tabelul 35*).

Din acest *tabel* (*35*) se pot degaja unele constatări relativ la această problemă. Pentru a pune mai bine însă în evidență anumite tendințe, am construit *tabelul 36*, tabel ce reprezintă gradul de corespondență între profesiunea actuală a subiectului şi cea pe care intenționează să o aibă în viitor.

Tabelul 35

Opțiunile profesionale şi ocupația actuală

Ocupația actuală / Opț. profesionale	**Agricultor**	**Muncitor necalificat**	**Muncitor calificat**	**Tehnician**	**Funcționar, inteectual**	**Servicii**	**Pensionar**	**Casnică**	**Elevi, studenți**	**Stagiul militar**	**Nu e cazul**	**Miner**	**Alte ocupații**	**TOTAL**
Nu e cazul	27	6		–	–	1	383	374	24	–	176	10	9	1219
Să înceapă şcoala...	3	–	1	–	–	–	–	4	498	–	465	2	1	974
Agricultor	126	1	1	–	–	–	1	214	3	1	–	1	–	348
M. necalificat	10	24	1	–	–	1	1	34	5	–	2	–	1	79
M. calificat	40	22	70	1	–	1	1	88	162	16	10	9	10	430
M. necalif. construcții	8	7	2	–	–	–	–	1	4	1	–	–	–	23
M. calificat construcții	8	7	19	–	–	2	–	1	6	–	1	1	1	46
Miner în carieră	1	2		–	–	1	1	–	–	–	–	10	–	18
Miner în Subteran	–	3	1	–	–	–	1	1	–	–	–	40	2	48
M. calif.expl. minieră	4	4	8	1	–	2	–	–	5	–	–	21	–	45
M. calificat metalurgie	1	1	3	–	–	–	–	4	44	2	1	1	2	59
Tehnician	5	1	10	5	4	1	–	6	81	2	6	1	6	128
Servicii	32	3	8	1	1	16	7	196	17	–	2	1	7	291
Funcționari	–	–	1	–	6	–	–	–	19	1	2	–	–	29
Învățători, profesori	–	–	1	–	7	–	–	4	65	3	5	–	1	86
Ingineri	1	–	–	–	1	–	–	1	52	2	1	–	–	58
Medici	–	–	1	–	–	–	–	1	14	1	4	–	1	22
Alte ocupații	63	17	38	2	3	1	1	90	120	10	12	11	45	413
Aceeaşi ocupație	77	41	103	6	14	11	6	42	–	–	2	53	55	410
Nu răspunde	–	–	–	–	–	–		3	–	–	2	1	–	6
TOTAL	606	139	280	16	36	37	402	1064	1119	39	691	162	141	4732

Tabelul 36

Opţiuni profesionale efective şi grad de concordanţă

Ocupaţie / Concordanţă	Agricultor (casnică)	Muncitor necalif.	Servicii	Muncitor calificat, tehnician	Funcţ., intelect.	Alte ocupaţii	Total
Concordanţă maximă (d = 0)	51,7% 494 46,5%	85	29	29,94% 239 59,84	26	85	100% 958 52,2%
Concordanţă mare (d = 1)	54,8% 357 33,6%	47	6	29,64% 194 44,26%	10	38	100% 651 35,5%
Concordanţă mică (d = 2)	90,4% 211 19,9%	1	1	1,71% 4 0,91	–	8	100% 225 12,3%
Total	1062 57,8%	133	36	436	36	131	1834 100%

Faţă de cel anterior, acest tabel nu cuprinde decât persoanele cu opţiuni efectiv exprimate şi dintre acestea numai pe cele care la data desfăşurării anchetei aveau o profesiune activă (lipsesc deci liniile „nu e cazul”, „să înceapă şcoala …” şi coloanele „pensionar”, „elev, student”, „stagiu militar”, „nu e cazul”). Întrucât ne ocupăm doar de gradul de schimbare (prezumtivă) socio-profesională (propriu-zisă), am operat numai asupra populaţiei efectiv profesionalizate şi pasibilă de mobilitate, ceea ce reprezintă un total de 1.834.

Să considerăm acum următoarea scală de profesiuni (ierarhie plauzibilă, obţinută din comprimarea „intuitivă” a mai multor caractere:

1. agricultor;
2. muncitor necalificat (servicii);
3. muncitor calificat;
4. tehnician;
5. funcţionar;
6. intelectual.

Rămânerea, ca dorinţă, aspiraţie, în aceeaşi categorie de profesiuni înseamnă concordanţă maximă (mobilitate, schimbare, distanţă 0); trecerea la una vecină (înspre 6) denotă concordanţă mare (mobilitate, schimbare, distanţă – existentă, dar mică); trecerea, prin opţiune, a două sau mai multe trepte profesionale consemnează o concordanţă mică (simetrie, o mobilitate mare). De exemplu, dacă subiectul actual este agricultor şi doreşte să rămână tot agricultor, el va figura la linia „concordanţă maximă”; dacă vrea să devină muncitor necalificat va fi înregistrat la

rubrica „concordanţă mare”; iar dacă opţiunea lui a fost pentru „muncitor calificat” va apărea la linia „concordanţă mică”. Pentru un muncitor calificat (profesiunea actuală) este considerat ca trecând două trepte numai dacă a optat pentru funcţionar sau intelectual; ş.a.m.d. Să menţionăm că modelul prezentat de noi se referă la mobilitatea prezumtivă ascensională (de la 1 înspre 6 în ierarhia preconizată). Aceasta se justifică, de altfel, şi prin preferinţele subiecţilor chestionaţi. Au existat însă şi câteva cazuri aberante (de contra-mobilitate) pe care le-am tratat în funcţie de situaţie. Trecerile de la un tip de muncitor calificat la un alt tip de muncitor calificat le-am considerat „concordanţă mare”.

Potrivit modului de grupare expus mai sus, 52,2% din populaţie **conservă**, în opţiuni, ocupaţia actuală şi relativ puţine persoane, 225 din 1.834, procentual 12,3%, ar dori să realizeze un salt mobilitar ocupaţional (implicit şi social) mai mare.

După cum se poate remarca din *tabelul 35*, la agricultori există, faţă de toate celelalte categorii, o mai pronunţată dorinţă de mobilitate, ascensiune. Într-adevăr, din totalul celor cu mobilitate 0 („concordanţă mare”), agricultorii, care în populaţia totală avută în vedere reprezintă aproape 60%, sunt în proporţie de 51,76%, pe când în clasa „concordanţă mare” ei însumează 54,8%, iar în cea cu concordanţe mici şi mobilitate mare, 90,4%. Acelaşi lucru se poate desprinde comparând procentele ce privesc repartiţia în coloana „agricultori” în funcţie de gradul de concordanţă, cu cele pe întreaga populaţie, apărând diferenţe semnificative.

Prin urmare, şi prin această analiză mai fină, ponderată, se constată aceeaşi tendinţă mai accentuată la populaţia activă de a evada din statutul socio-profesional al agricultorului, şi deci un spor relativ al rezervei de forţă de muncă pentru industrie.

VI. CÂTEVA CONCLUZII

Propunem în final o incursiune sintetică cu privire la atitudinea oamenilor faţă de transformările proiectate şi **principalele implicaţii socio-umane** ale implantării complexului industrial-minier în zona investigată. Această imagine – previziune – se sprijină atât pe **rezultatele** cercetării şi interpretarea lor, aşa cum au fost ele expuse în capitolele anterioare, cât şi pe impresiile culese, pe experienţa trăită în contact nemijlocit cu realităţile din Valea Arieşului. De unde avantajele, dar şi dezavantajele unei atare imagini, căci experienţa trăită face posibilă pătrunderea în profunzimea universului interior al oamenilor, dar, în acelaşi timp, ele introduc în consideraţiile noastre elemente dificil de controlat, verificat. Bineînţeles, vom avea grijă ca aceste impresii să nu ne îndepărteze prea mult de datele ce ne stau la dispoziţie. În acelaşi timp, ele vor fi strunite de ceea ce **ştim** că s-a întâmplat efectiv în altă parte în condiţii similare, de schema generală cunoscută a transformărilor tehno-economice şi a consecinţelor lor socio-umane într-o zonă rurală.

1. Mai întâi să încercăm o cuprindere sintetică a felului cum însăşi populaţia investigată s-a raportat la cercetare, la transformările ce vor avea loc în spaţiul în care vieţuieşte.

Atmosfera în care s-a desfăşurat ancheta a fost foarte pozitivă. În sensul că populaţia anchetată s-a dovedit foarte primitoare, s-a raportat pozitiv şi civilizat la operatorii trimişi pe teren. Cu rarisime excepţii – în cazul câtorva cetăţeni în stare de ebrietate – n-a intervenit niciun fel de incident (refuz de a primi anchetatorii, molestarea lor verbală) în desfăşurarea investigaţiei pe teren. Fără îndoială că la crearea acestei atmosfere au contribuit măsurile luate de organele locale de partid şi de stat – de la nivel judeţean până la cel comunal –, impresionanta solicitudine, mobilitate, dar şi ajutorul excepţional acordat ei de Consiliul Popular Câmpeni, în speţă de preşedintele şi vicepreşedintele acestuia, tov. Câmpeanu şi Bud.

Se cere menţionat, de asemenea, faptul că anchetatorii, cadre didactice şi studenţi, erau deosebit de receptivi faţă de problemele oamenilor; departe de orice rutină funcţionărească, au urmărit cu atenţie aspectele umane ale fenomenelor cercetate, reuşind din primul moment să realizeze o atmosferă de caldă înţelegere între subiecţi şi investigatori.

Dar, evident, mult mai importantă este atitudinea populaţiei faţă de mutaţiile în perspectivă din zonă. Potrivit observaţiilor şi impresiilor colectate de cei cca 60 de operatori ai noştri, această atitudine este în esenţă şi în media populaţiei pozitivă. Cu deosebire în rândurile tinerilor care, frecvent, şi-au manifestat bucuria pentru apropiatele transformări calitative – în sensul modernizării modului şi nivelului de trai – ce se vor petrece în munţii şi văile moţilor.

Nu vom ascunde însă faptul că datorită atât obiectivelor cercetării, cât şi specificului transformărilor socio-economice din zonă, în centrul atenţiei, pe primul plan al preocupărilor populaţiei investigate a stat (şi rămâne în continuare), după părerea noastră, problema strămutării cu tot alaiul de fenomene care o însoţeşte. Problema aceasta a fost privită cu toată seriozitatea şi gravitatea cuvenită (normale) în astfel de situaţii. Firește, e vorba de o schimbare radicală în toate compartimentele vieţii – economice, culturale – de un efort investiţional – material şi psihic – pe care trebuie totuşi să-l depună cel angajat în strămutare, de renunţarea la o serie de lucruri materiale, la un stil de viaţă cristalizat, de părăsirea unui sistem de relaţii (rude, vecini etc.), în condiţiile unei **foarte slabe cunoaşteri a ceea ce va primi în recompensă**.

Gravitatea atitudinii ia mai mult sau mai puţin forma îngrijorării şi se asociază cu un grad sau altul de **opoziţie, de rezistenţă psihică la strămutare** (implicit şi la transformările preconizate) la grupele de **vârstă înaintată** şi la cei **cu o situaţie materială mai bună**.

Din parte-ne, socotim că, dacă ţara în ansamblu va profita de pe urma amplasamentului industrial-minier, se cuvine şi se impune a minimiza suferinţa strămutării populaţiei, **mai cu seamă a vârstnicilor**. Îndeosebi socotim că în cazul

bătrânilor incapabili de muncă şi fără susţinători – dintre care mulţi mizau pe vinderea sau donarea pământului pentru asigurarea întreţinerii la bătrâneţe – s-ar putea prevedea de către beneficiar acordarea unei **pensii sociale** care să intre în preţul de cost al unităţilor economice ce se vor înălţa în incinta munţilor.

În orice caz, organul de decizie şi beneficiarul trebuie să ia toate măsurile pentru a reduce la minimum inconvenienţele strămutării. Probabil că efortul, năzuinţa de a se transpune mental şi afectiv în situaţia celuilalt, de introspecţie şi empatie simpatetică sunt utile pentru a înţelege cât mai adecvat atare situaţii şi pentru a veni cu maximumul de solicitudine în întâmpinarea celuilalt.

2. Pentru a fi corect înţelese, aprecierile de mai sus trebuie raportate la **concluzia majoră** la care ne-a condus cercetarea: **implantarea obiectivelor industrial-miniere în zonă şi toate amenajările urbanistic-culturale ce le vor însoţi vor produce o radicală mutaţie în bine în Ţara lui Iancu**, în sensul unei substanţiale **modernizări socialiste a tuturor componentelor de bază ale vieţii sociale.** Aşadar, observaţiile noastre de la punctul **1** sunt principial opuse romantismului semănătorist, nostalgiei paseiste şi ruraliste ce exaltă în chip subiectivist ţăranul şi viaţa lui, spirit romantic-paseist ce mai persistă sau răzbate într-o anumită creaţie literară sau pe care-l mai întâlnim ici-colo în eseistică, publicistică sau critica literară.

Însemnele civilizaţiei noi aduse de socialism sunt, desigur, perceptibile şi pe aceste meleaguri, atât de încercate, vitregite de istorie: asfaltul drumurilor ce străbat văile şi leagă între ele numeroase localităţi; becul electric ce a înlocuit opaiţul sau lampa cu petrol în mii şi mii de gospodării; aspectul exterior şi înzestrarea interioară a caselor etc. etc. Dar – şi mai accentuat decât în alte zone – sunt vizibile şi însemnele unui trecut nu prea îndepărtat de subdezvoltare şi exploatare. Cei care agită steagul negru al neajunsurilor – poluare, oboseală etc. – civilizaţiilor urban-industriale dau dovadă de o stranie amnezie; **poluarea** – legată de mizeria fizică şi morală – la care a fost supusă această zonă (ca multe altele, de altfel) nu este cu nimic mai onorabilă decât poluarea modernă – a produs ravagii ale cărei urme şi acum se observă. Dovadă şi condiţiile în care mai locuiesc numeroase familii sau numărul mare de **inapţi** pentru muncă la o vârstă cât se aptă pentru muncă (40–49 ani).

Implantarea noilor obiective economice reprezintă, fără îndoială, o modalitate esenţială de asigurare a accelerării dezvoltării generale, economico-sociale a zonei, de recuperare a rămânerilor în urmă, de apropiere a ei – la indicii nivelului de trai – de media ţării, adică de angajare fermă şi accelerată a Munţilor Apuseni pe drumul omogenizării sociale. Şi trebuie accentuat din nou că populaţia investigată de noi, fără a avea pe deplin conturate efectele pozitive de mai lungă durată atât pe plan general, cât şi individual, are conştiinţa şi credinţa dobândirii situaţiei „de mai bine” prin industrializarea zonei.

Vom menţiona, în continuare, câteva consecinţe **pozitive în timp** ale amplasării obiectivelor industrial-miniere în zonă, consecinţe ce vor apărea treptat, într-o anumită durată necesară derulării lor. E vorba exclusiv de consecinţele **în zonă**, asupra populaţiei potenţial rezidente aici din cea investigată de noi, şi nu de folosul material – nu ne îndoim, de mare valoare – al exploatării resurselor descoperite.

2.1. Se poate prevedea în linii mari o schimbare radicală a structurii **socio-profesionale** a populaţiei în general, a celei active în speţă, în **sensul modernizării acesteia**, a aducerii ei spre cotele fixate de Congresul al XI-lea al PCR, fapt ce reiese limpede din *tabelul 37*.

Tabelul 37

Mobilitatea socio-profesională potenţială, în lumina diferenţei dintre populaţia activă actuală şi cea potenţială

Populaţia activă / **Ocupaţia şi opţiunile profesionale**	**Actuală**	**Potenţială (două opţiuni profesionale)**	
		Întreaga populaţie activă	**Numai cea din zonă**
Agricultori	1670 67,28	431 16,97	121 12,91
Muncitori şi tehnicieni	709 28,56	1359 53,52	551 58,52
Servicii	58 2,34	460 18,11	170 18,14
Funcţionari şi intelectuali	45 1,81	289 11,40	95 10,13
TOTAL	2482	2539	937

Este cât se poate de semnificativă creşterea sensibilă – în funcţie de realizarea opţiunilor – a ponderilor muncitorilor de la 28,56% la 58,82%, a celor din servicii de la 2,34% la 18,14%, a funcţionarilor şi intelectualilor de la 1,81% la 10,13% în populaţia care rămâne în zonă, în comparaţie cu structura populaţiei actuale existente în zonă.

2.2. O altă consecinţă majoră vizează **urbanizarea**, atât prin dezvoltarea marcantă prevăzută a oraşelor existente (Câmpeni şi Abrud), care vor absorbi o parte însemnată din populaţia care rămâne (51,7%), cât şi prin ridicarea la rang urban a unor localităţi rurale.

Putem prevedea o schimbare sensibilă a stilului rural-arhaic de existenţă, prin asimilarea intensă a standardelor urbane de către **întreaga** populaţie din zonă, prin mijlocirea vastului sistem şcolar-profesional ce este preconizat în vederea pregătirii forţei de muncă şi apoi prin compartimentele profesionale ce-i vor succeda.

2.3. Se poate prevedea o substanţială ridicare a **nivelului de trai material** prin: creşterea veniturilor băneşti, îmbunătăţirea condiţiilor de locuit şi ameliorarea

rețelei sanitare. Referindu-ne iarăşi numai la populația anchetată de noi, constatăm că, dacă actualmente doar cca 32% din cei activi sunt retribuiți băneşte, în perspectivă ponderea retribuiților va spori, probabil, la ca 88%. Este cât se poate de evident că venitul realizat din retribuția pe cap de activ şi pe cap de rezident potențial în zonă va creşte considerabil. Mai cu seamă dacă luăm în considerație şi schimbările ce vor interveni în structura retribuțiilor lor; dacă actualmente 65% din retribuiți primesc o retribuție de până la 1.500, putem prognoza că în viitor ponderea celor cu venit bănesc peste 1.500 va spori simțitor.

În privința ameliorărilor ce vor interveni în condițiile de locuit, să amintim doar câteva fapte. Mai întâi, dacă actualmente cca 58,9% din 1410 case nu au lumină electrică, în viitor, ca urmare a deplasărilor teritoriale amintite, practica „casa fără lumină electrică" va dispărea, în plus 51,73% din populația potențial rezidentă – care actualmente nu beneficiază de importante dotări ale confortului urban – prin strămutarea în oraşele Câmpeni şi Abrud va ajunge în posesia unor atare beneficii.

2.4. Sunt, de asemenea, previzibile schimbări substanțiale în structura sistemului şcolar – prin amplasarea în zonă a unei rețele şcolar-profesionale – şi o ridicare sensibilă a nivelului mediu de pregătire şcolar-profesională a populației. Atât datorită acestui fapt, cât şi creşterii densității de receptoare RTV (ca urmare a deplasării populației spre urban şi a generalizării curentului electric), va spori simțitor capacitatea de asimilare a mesajelor culturale, se va ridica sensibil nivelul cultural-spiritual al populației.

2.5. Se prevede, firește, o substanțială ameliorare a rețelei de căi de comunicație – rutiere şi feroviare – care, adăugată la rețeaua amplificată şi calitativ optimizată de comunicații actuale, va suprima relativa izolare în care se mai găseşte colectivitatea din zonă, va multiplica foarte substanțial schimbările, influențele de toate felurile, contribuind la ridicarea standardului de viață din zonă.

2.6. Socotim că în cazul acestor mutații tehnico-economice, socio-profesionale şi culturale, ar fi cât se poate de binevenit, în vederea diversificării, amplificării „calității vieții" din zonă, să se dezvolte o **rețea de amplasamente turistice**. Aceasta va mări nu numai disponibilitățile necesare pentru odihna şi sănătatea populației din zonă, dar va intensifica şi circulația populației din afara zonei înspre zonă, va facilita noi contacte, va îmbogăți paleta relațiilor interumane.

S-ar putea face încă multe considerații despre efectele ameliorante ale amplasamentului asupra vieții în ansamblu, asupra calității ei în zonă. Socotim însă că ne putem opri la cele spuse mai sus.

3. Firește, consecințele posibile ale unei acțiuni transformatoare de proporțiile celei de la Roşia-Poieni nu pot fi numai pozitive. E evident necesar să formulăm câteva considerații vizând posibile efecte nocive mai cu seamă pentru ca – odată conştientizate – să se reducă la maximumul posibil sfera lor de acțiune.

Am semnalat pericolul unui exod excesiv din zonă, ce poate provoca dezechilibre demografice care la rândul lor să aibă diverse efecte negative. E cazul să subliniem

aici că contracararea prin toate mijloacele care ne stau la dispoziţie a acestei tendinţe este cu atât mai necesară cu cât determinarea unui **curent imigrant important**, care să poată compensa exodul de populaţie din zonă, este greu de realizat, şi chiar dacă un atare curent ar putea fi declanşat, preţul ar fi prea mare în comparaţie, credem, cu cheltuielile care ar fi necesare pentru a strămuta populaţia din obiectivele exploatabile în **localităţi din zonă**.

În acest context e cazul să subliniem din nou posibila diminuare excesivă a forţei de muncă în agricultură. Din cele 3.200 de ha agricole, să zicem 1.600 sau 2.000 vor fi scoase din circuit agricol. Dar 1200–1500 rămân a fi lucrate în continuare. Or, doar 121 persoane (faţă de 1670 existente actualmente) îşi exprimă dorinţa de a lucra în agricultură. Prin urmare, faţă de 2 ha per persoană activă în agricultură, ar urma să existe 10 ha. **Trebuie văzut dacă această schimbare nu afectează munca agricolă, în condiţiile în care creşte enorm distanţa de la localitatea rezidenţială la locul de muncă.** Cu privire la acest caz, e posibil să apară **naveta agricultorului** care va trebui astfel organizată încât să asigure efectuarea optimală a muncilor agricole.

Menţionăm, de asemenea, posibila reducere a producţiei agricole în spaţii zootehnice atât prin diminuarea cu cca 2.000 ha a suprafeţelor utilizate, cât şi prin exodul din zonă. Dacă cca 60% din populaţie pleacă, atunci, odată cu ea, apare posibilitatea scăderii şeptelului cu 60%, ceea ce trebuie luat în consideraţie pentru amenajările viitoare.

Pericolul producerii acestor evenimente este cât se poate de real, şi trebuie gândit cu maximă temeinicie sistemul tehnic-organizatoric care să le contracareze.

În fine, o analiză temeinică realizată de etnografi, folclorişti, sociologi şi alţi specialişti trebuie să reliefeze **valorile pozitive** din toate tipurile de comportament tradiţional – arhitectural, relaţii interne, internaţionale, material şi spiritual, valori care e necesar să fie conservate, perpetuate, incluse, bineînţeles, organic în noile structuri comportamentale.

Pentru a preveni sau restrânge unele efecte negative, pentru a asigura participarea optimală a populaţiei din zonă la acţiunile ce vor urma, propunem utilizarea tuturor canalelor comunicaţionale, de propagandă şi informare existente – ceea ce, deşi nu implică niciun fel de investiţii sau investiţii minime – cum ar fi presa locală, căminele culturale, şcoala, învăţământul de partid şi UTC etc. – pentru a declanşa încă din acest an (1975) o campanie sistematică şi intensă de informare şi educaţie în legătură cu transformările preconizate.

Apreciind global în cel mai înalt grad necesitatea şi pozitivitatea amenajărilor propuse, reliefăm în finalul studiului nostru rolul deosebit de important pe care-l vor juca ele în dezvoltarea polivalentă a personalităţii moţului, a conştiinţei sale socialiste.

*

* *

UNIVERSITATEA „BABEŞ-BOLYAI” CLUJ NAPOCA
Facultatea de Istorie-Filosofie
Catedra de filosofie şi sociologie
Laboratorul de sociologie

GHID DE INTERVIU
Ancheta socială Combinatul miniero-metalurgic
Roşia-Poieni

1. Localitatea
Satul _____
Comuna _____
Strada sau partea de comună sau sat _____
Numărul casei (sau caselor) din gospodărie _____

codul									

2. Grupul familial care trăieşte în aceeaşi gospodărie (sub formă de graf)

codul	0
	1
	2
	3
	4
	5
	6
	7
	8
	9

3. Numărul de familii din aceeaşi gospodărie

codul	0	una
	1	două
	2	trei
	3	patru
	4	cinci

4. Numărul total de persoane din gospodărie

codul	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	peste 16 cât?
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	

5. Capul de familie (sau cine îi ține locul):
Numele _____
Prenumele _____
Porecla _____
Dacă îi ține locul – de ce? _____

6. Numărul familiei din gospodărie reprezentată de capul de familie (sau de cine îi ține locul):

codul	1	2	3	4	5	6
	0	1	2	3	4	5

7. Capul de familie este:

codul	0	soţ
	1	soţ şi tată
	2	tată – văduv
	3	tată divorţat
	4	mamă – văduvă
	5	mamă divorţată
	6	bărbat singur
	7	femeie singură

8. Sexul capului de familie

codul	0	bărbat
	1	femeie

9. Vârsta capului de familie

codul	0	sub 4 ani		
	1	5 – 9		
	2	10 – 14		
	3	15 – 19		
	4	20 – 24		
	5	25 – 29		
	6	30 – 34		
	7	35 – 39		
	8	40 – 44		
	9	45 – 49		cât anume?
	10	50 – 54		
	11	55 – 59		
	12	60 – 64		
	13	65 – 69		
	14	70 – 74		
	15	75 – 79		
	16	80 şi peste		

10. Pregătirea lui şcolară

codul	0	nu e cazul
	1	analfabet
	2	alfabetizat
	3	şcoală de 4 ani terminată
	4	şcoală de 4 ani neterminată
	5	şcoală de 4 ani în curs de efectuare
	6	şcoală de 7, 8, 10 ani terminată
	7	şcoală de 7, 8, 10 ani neterminată
	8	şcoală de 7, 8, 10 ani în curs de efectuare
	9	liceu terminat
	10	liceu neterminat
	11	liceu în curs de efecutare
	12	şcoală profesională terminată
	13	şcoală profesională neterminată
	14	şcoală profesională în curs de efecutare

	15	şcoală tehnică terminată
	16	şcoală tehnică neterminată
	17	şcoală tehnică în curs de efecutare
	18	facultate terminată
	19	facultate neterminată
	20	facultate în curs de efectuare
	21	alte situații, care _____

11. Calificarea

codul	0	nu e cazul
	1	calificarea la locul de muncă terminată
	2	calificarea la locul de muncă în curs de efectuare
	3	nu e calificat
	4	alte situații, care _____

12. Ocupația lui actuală:			13. Ocupația sau ocupațiile lui trecute:	
Codul întrebare nr. 12	0	agricultor	0	codul întrebare nr. 13
	1	agricultor şi dulgher	1	
	2	muncitor necalificat în domeniul forestier	2	
	3	muncitor calificat în domeniul forestier	3	
	4	muncitor necalificat în alte domenii	4	
	5	muncitor calificat în alte domenii	5	
	6	tehnician	6	
	7	funcționar	7	
	8	intelectual (învățător, profesor etc.)	8	
	9	lucrător în domeniul serviciilor	9	
	10	pensionar	10	
	11	casnică	11	
	12	casnică şi agricultoare	12	
	13	elev	13	
	14	student	14	
	15	în stagiu militar	15	
	16	nu e cazul	16	
	17	alte ocupații, care anume _____	17	

14. Locul de muncă actual:			15. Locul sau locurile trecute de muncă:	
codul întrebare nr. 14	0	în sat	0	codul întrebare nr. 15
	1	în alte sate apropiate	1	
	2	la munte într-o zonă apropiată	2	
	3	la munte într-o zonă îndepărtată	3	
	4	în comunele mai apropiate (Lupşa, Bistra, Izbita, Buciumi, Săcele etc.)	4	
	5	în oraşele apropiate (Câmpeni, Abrud etc.)	5	
	6	în sate sau comune din alte județe, care anume județ _____	6	
	7	în oraşele altor județe, care anume județ sau județe _____	7	
	8	nu e cazul	8	

16. Remunerația pe care o primeşte în mână sau pensia

codul	0	sub 250		cât anume
	1	251 – 500		
	2	500 – 750		
	3	751 – 1.000		
	4	1.001 – 1.250		
	5	1.251 – 1.500		
	6	1.501 – 1.750		
	7	1.751 – 2.000		
	8	2.001 – 2.250		
	9	2.251 – 2.500		
	10	2.501 – 2.750		
	11	2.751 – 3.000		
	12	3.001 şi peste		
	13	nu este cazul		

17. Veniturile băneşti, cu aproximație, pe AN – dacă e salariat sau nu

codul		mai mult de 6.000?
	0	între 6.000 – 7.000
	1	între 7.000 – 8.000
	2	între 8.000 – 9.000
	3	între 9.000 – 10.000
	4	peste 10.000
	5	în jur de 6.000
		mai puțin de 6.000?
	6	între 5.000 – 6.000
	7	între 4.000 – 5.000
	8	între 3.000 – 4.000
	9	între 2.000 – 3.000
	10	între 1.000 – 2.000
	11	mai puțin de 1.000

18. Starea de sănătate a capului de familie

codul	0	sănătos
	1	pensionat din cauză de boală profesională
	2	pensionat din cauza altor boli
	3	deficiențe fizice care îl fac inapt de a se angaja
	4	deficiențe fizice care îl fac inapt de a se angaja şi de a urma şcoala
	5	mai suferă câteodată, dar poate lucra sau învăța
	6	tot bolnav, dar mai poate lucra câte ceva şi învăța
	7	tot bolnav, dar nu poate lucra sau învăța
	8	boli depistate medical, care nu afectează capacitatea de muncă şi învățare
	9	boli depistate medical, care îi afectează parțial capacitatea de muncă sau învățare
	10	boli depistate medical, care îl fac incapabil de muncă sau învățare; **în ultimele trei situații**, care boli anume _____

19. Capacitatea de muncă

codul	0	apt (0, 5, 8)
	1	parțial apt (6, 9)
	2	inapt (1, 2, 3, 4, 7,10)

20. Ce ocupaţie aţi dori să aveţi în condiţiile dezvoltării economice a oraşelor Câmpeni şi Abrud, deschiderii şi exploatării zăcământului de la Muşca?

codul	0	nu este cazul (pensionar, incapabil de muncă)
	1	aceeaşi ocupaţie pe care o am şi acum
	2	muncitor necalificat în construcţii
	3	muncitor necalificat – indiferent în ce domeniu
	4	minier în carieră
	5	vreau să mă recalific ca minier în carieră
	6	minier în subteran
	7	vreau să mă recalific ca minier în subteran
	8	muncitor calificat în construcţii
	9	vreau să mă recalific în construcţii
	10	muncitor calificat în domeniul exploatării miniere şi prelucrării minereului
	11	vreau să mă recalific în domeniul exploatării miniere şi prelucrării minereului
	12	muncitor calificat în metalurgie
	13	vreau să mă recalific în metalurgie
	14	muncitor calificat indiferent în ce domeniu
	15	vreau să mă recalific indiferent în ce domeniu
	16	tehnician în construcţii
	17	tehnician în domeniul exploatării miniere şi prelucrării minereului
	18	tehnician în metalurgie
	19	tehnician indiferent în ce domeniu
	20	vreau să mă recalific ca tehnician într-un alt domeniu
	21	lucrător în domeniul serviciilor
	22	funcţionar
	23	alte ocupaţii, care _____

21. În cazul în care s-ar pune problema ca în zona în care locuiţi să se exploateze minereul sau să se construiască anumite obiective legate de prelucrarea minereului scos de la Muşca – şi prin urmare ar fi necesar să vă mutaţi, unde aţi dori să vă duceţi?

codul		într-un sat sau comună apropiată, unde să-mi construiesc o nouă gospodărie (unde anume?):
	0	Buciumi
	1	Izbita
	2	Bistra
	3	Săcele
	4	altul, care anume _____
		într-un sat sau comună apropiată, unde să mi se dea o nouă gospodărie (unde anume?):
	5	Buciumi
	6	Izbita
	7	Bistra
	8	Săcele
	9	altul, care anume _____
		într-un oraş apropiat, unde să primesc un apartament în bloc de locuinţe (unde anume?):
	10	Câmpeni
	11	Abrud

		într-un oraş apropiat, unde să primesc o casă individuală:
	12	Câmpeni
	13	Abrud
		într-un oraş apropiat, unde să-mi construiesc o nouă gospodărie:
	14	Câmpeni
	15	Abrud
	16	într-un sat sau comună mai îndepărtată din judeţul Alba, care anume ____
	17	într-un oraş mai îndepărtat din judeţul Alba, care anume _____
	18	într-un sat sau comună din alt judeţ, care anume judeţ _____
	19	într-un oraş dintr-un alt judeţ, care anume judeţ _____

22. Ce ocupație ați dori să aibă soția sau/și copiii dvs.? (Pentru tinerii între 14–25 ani care sunt în sat, ce ocupație doresc **ei** să aibă?). Întrebarea se referă la coloanele 11, 12 din tabelul cu structura familiei

codul	0	nu este cazul (pensionară, inapt de muncă)
	1	să înceapă şcoala şi vom vedea noi, când este cazul
	2	agricultor
	3	agricultor şi dulgher
	4	muncitor necalificat în domeniul forestier
	5	muncitor necalificat în construcții
	6	muncitor necalificat indiferent în ce domeniu
	7	muncitor calificat în domeniul forestier
	8	muncitor calificat în consturcții
	9	minier în carieră
	10	minier în subteran
	11	muncitor calificat în domeniul exploatării miniere şi prelucrării minereurilor
	12	muncitor calificat în metalurgie
	13	muncitor calificat indiferent în ce domeniu
	14	tehnician în domeniul construcțiilor
	15	tehnician în domeniul exploatării miniere şi prelucrării minereurilor
	16	tehnician metalurgic
	17	tehnician silvic
	18	tehnician indiferent în ce domeniu
	19	lucrător în domeniul serviciilor
	20	funcționar
	21	învățător, profesor
	22	inginer
	23	medic
	24	alte ocupații, care anume (de specificat în coloana 8 din tabelul cu structura familiei)

23. Cât de des plecați în țară?

codul	0	nu pleacă
	1	în fiecare an
	2	la câțiva ani o dată

24. Unde plecați în țară?

codul	0	în județul Alba
	1	în județul Cluj
	2	în amândouă
	3	în amândouă şi încă în alte județe, care anume _____
	4	numai în județe, care anume _____

25. Tabelul structurii familiale

Membrii familiei şi gradul de rudenie faţă de capul de familie			**Vârstă**		**Sex**	**Pregătire şcolară**		**Situaţie civilă**				**Domiciliu**		
Codul	**Gradul de rudenie**	**Numele şi prenumele**	**Cod intrebare nr. 9**	**Vârsta exactă (ani împliniţi)**	**Cod întrebare nr. 8**	**Cod întrebare nr. 10**	**Alte cazuri (se specifică)**	**Codul**				**Codul**		**Dacă e plecat, unde anme**
								0 – Căsătorit	**1 – Necăsătorit**	**2 – Divorţat**	**3 – Văduv**	**0 – Plecat**	**1 – în localitate**	
1			2		3	4		5				6		
0	soţie													
1	copil													
2	copil													
3	copil													
4	copil													
5	copil													
6	copil													
7	copil													
8	copil													
9	copil													
10	copil													
11	copil													
12	copil													
13	Tată													
14	Mamă													
15	Socru													
16	Soacră													
17	Alte rude													
18	Alte rude													
19	Alte rude													
20	Alte pers.													
21	Alte pers.													

25. *Tabelul structurii familiale* (*continuare*)

Cod	Stare de sănătate			Ocupaţie actuală		Loc de muncă		Salariu		Ce doreşte capul de familie să fie soţia şi/sau copiii şi alte rude		Ce doresc cei între 14–25 ani	
	Cod intrebare			Cod întrebare nr. 12	Alte situaţii se specifică	Cod întrebare nr. 14	Alte situaţii (se specifică)	Cod întrebare nr. 16	Cât anume	Cod intrebare nr. 22	Alte situaţii (se specifică)	Cod întrebare nr. 22	Alte situaţii (se specifică)
	18	19	22										
	7			8		9		10		11		12	
0													
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													
14													
15													
16													
17													
18													
19													
20													
21													

26. Aveţi rude?

codul	0	în alte sate şi comune apropiate
	1	în oraşele apropiate
	2	în alte sate şi comune din judeţul Alba
	3	în alte oraşe din judeţul Alba
	4	în sate şi comune din alte judeţe
	5	în oraşe din alte judeţe
	6	nu am rude în aceste situaţii

27. Când v-ați făcut casa?

	I		II			I	II	
codul	0		0	înainte de 1944				C.P.
	1		1	între 1944–1950				
	2		2	între 1951–1955				
	3		3	între 1956–1960	I			când anume
	4		4	între 1961–1965				
	5		5	între 1966–1970				
	6		6	după 1970	II			când anume

28. Materialele din care este construită casa (casele)

	I		II	
codul	0		0	are fundație din piatră
	1		1	are fundație din beton
	2		2	nu are fundație
	3		3	casa este din lemn
	4		4	lemn și pământ
	5		5	lemn și piatră
	6		6	lemn și cărămidă
	7		7	lemn, piatră și cărămidă
	8		8	acoperișul este din țiglă
	9		9	din azbociment
	10		10	tablă
	11		11	lemn
	12		12	paie

29. Casa este

	I		II	
codul	0		0	electrificată
	1		1	neelectrificată
	2		2	în curs de electrificare

30. Câte nivele are casa

	I		II	
codul	0		0	unu
	1		1	două

31. Descrierea încăperilor

	I		II	nr. de camere, destinația
codul	0		0	
	1		1	
	2		2	
	3		3	
	4		4	
	5		5	

32. Anexele casei (caselor)

	I		II	
codul	0		0	pod
	1		1	pivniță
	2		2	cămară
	3		3	târnaț
	4		4	antreu
	5		5	cuptor de pâine
	6		6	atelier
	7		7	altele, care anume _____

33. Calitatea globală a casei (caselor)

codul	I	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	II	0	1	2	3	4	5	6	7	8

34. Anexele din gospodărie		35. Anexele din afară	
CP		CP	gospodăriei
0	Bucătărie de vară	0	
1	Atelier	1	
2	Şopron	2	
3	Grajd cu şură	3	
4	Grajd fără şură	4	
5	Şură separată	5	
6	Fântână	6	
7	Cuptor de pâine	7	
8	Coteț de porci	8	
9	Altele, care anume	9	

36. Dimensiunea şi forma curții sau terenului pe care este situată casa

	drept		
0	1 – 2,9 arii	C.P	
1	3 – 4 arii		cât anume
2	peste 4 arii		
	nu e drept		
3	1 – 2,9 ari	C.P	
4	3 – 4 ari		cât anume
5	peste 4 ari		
	amestecat		
6	1 – 2,9 ari	C.P	
7	3 – 4 ari		cât anume
8	peste 4 ari		
9	cu pomi fructiferi		
10	cu copaci		
11	cu pomi fructiferi şi copaci		
12	alte caracteristici, care anume …….		

37. Pământul pe care îl are în vatra localității

	arabil		
0	sub 1 ha.		
1	1 – 2,99 ari		
2	3 – 4,99 ari	C.P	
3	5 – 6,99 ari		cât anume
4	7 – 8,99 ari	Parte de sat	……..
5	9 şi peste		
	fânețe simple		
6	sub 1 ha.		
7	1 – 2,99 ari		
8	3 – 4,99 ari	C.P	
9	5 – 6,99 ari		cât anume
10	7 – 8,99 ari	Parte de sat	……..
11	9 şi peste		
	fânețe împădurite		
12	sub 1 ha		
13	1 – 2,99 ari		
14	3 – 4,99 ari	C.P	
15	5 – 6,99 ari		cât anume
16	7 – 8,99 ari	Parte de sat	……..
17	9 şi peste		
	fânețe cu pomi		
18	sub 1 ha		
19	1 – 2,99 ari	C.P	
20	3 – 4,99 ari		cât anume
21	5 – 6,99 ari	Parte de sat	……..
22	7 – 8,99 ari		
23	9 şi peste		
24	alte categorii	C.P	
	care ……		cât anume
		Parte de sat	……..
	Total pământ		

38. Animalele pe care le are

	cai		
0	1		
1	2		câți anume
2	peste 2		
	vite		
3	1		
4	2		câți anume
5	3		
6	4 şi peste		
	oi		

7	sub 10		
8	11 – 20		
9	21 – 30		câți anume
10	31 – 40		
11	peste 40		
	porci		
12	1		
13	2		câți anume
14	3		
15	4 şi peste		
	găini		
16	sub 10		
17	peste 10		
	albine		
18	până la 5 stupi		
19	peste 5 stupi		
20	alte, care		

39. Are în proprietate în altă localitate

0	casă, unde anume ……..		C.P
1	casă cu anexe, unde ……..		
2	curte la casă, cât anume		C.P.
3	teren de casă şi grădină, unde ……. cât anume		C.P
4	pământ în vatra altei localități, unde ……. cât anume		C.P
5	pământ în hotarele altei localități, unde anume …….		
	cât anume		C.P

40. Determinarea proprietății (C.P.)

	Moştenire
0	Soț – clarificată
1	Soț – neclarificată
2	Soț + copii – clarificată
3	Soț + copil – neclarificată
4	Soție – clarificată
5	Soție – neclarificată
6	Soție + copil – clarificată
7	Soție + copil – neclarificată
8	Soț + soție – clarificată
9	Soț + soție – neclarificată
10	Soț + soție + copil – clarificată
11	Soț + soție + copil – neclarificată
12	Copil – clarificată
13	copil – neclarificată

	Cumpărare
14	Soț - clarificat
15	Soț – neclarificată
16	Soț + copii – clarificată
17	Soț + copil – neclarificată
18	Soție – clarificată
19	Soție – neclarificată
20	Soție + copil – clarificată
21	Soție + copil – neclarificată
22	Soț + soție – clarificată
23	Soț + soție – neclarificată
24	Soț + soție + copil – clarificată
25	Soț + soție + copil – neclarificată
26	Copil – clarificată
27	Copil – neclarificată
	Posesiune
28	Clarificată
29	Neclarificată
30	Coproprietar
31	Alte situații (care anume se menționează la locul corespunzător)

41. Dacă cel căruia i se ia interviul vrea să spună ceva în plus în legătură cu problemele discutate

Data:_____

Semnătura capului de de familie
(sau a celui care îi ține locul)

OBSERVAȚIILE ANCHETATORULUI Semnătura